Գրադարան

Ազգ
Azg

21 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2007 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 214 (3866)

Նոյեմբերի 22-ին սկսվում է հեռուստամարաթոնը

Իսկ մինչ այդ ամփոփվել են նախօրեին ավարտված հեռախոսամարաթոնի արդյունքները: Նոյեմբերի 15-18-ը «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի անցկացրած եվրոպական ֆոնեթոնի ընթացքում տրվել են 1 մլն 100 հազար եվրոյի նվիրատվություն եւ նվիրատվության խոստում: Եվրոպական ֆոնեթոնին մասնակցել են Ֆրանսիան, Գերմանիան, Հոլանդիան եւ Շվեյցարիան: Հայաստանում եւ Արցախում անցկացված ֆոնեթոնի արդյունքը նոյեմբերի 19-ի դրությամբ կազմել է 142,9 մլն դրամ (մոտ 446,7 հազար ԱՄՆ դոլար): Հեռուստամարաթոնի ընթացքում հավաքված գումարները կուղղվեն Հայաստանի եւ Արցախի գյուղական շրջանների զարգացման ծրագրի իրականացմանը:

«Ազգը» հաղթահարեց 15 մլն-ի նշաձողը

2001-ից գործող «Ազգի» կայքէջ են այցելել 2.7 մլն-ից ավելի մարդիկ: Վերջիններս այդ տարիների ընթացքում ընթերցել են 15 մլն-ից ավելի հոդված, ինչը ռեկորդային է Հայաստանում գործող լրատվամիջոցի համար: Օտարերկրյա ընթերցողների մի հսկայական բանակ օգտվում է «Ազգի» անգլերեն, ռուսերեն եւ թուրքերեն կայքէջերից: Նշենք նաեւ, որ արտասահմանյան մամուլում «Ազգ» օրաթերթը բոլորից շատ մեջբերվող հայկական լրատվամիջոցն է:

Թուրքիայի կառավարությունը Կարսի Սուրբ Առաքելոց եկեղեցին վերածում է թանգարանի

Մեկ տարի անց եկեղեցին կդառնա քրիստոնեական մշակույթի թանգարան

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ
Կարս-Երեւան

«Առաքելոց եկեղեցին ամենամեծ ու ամենանվիրական հուշարձանն է, զարդն է, զարդանախշն է այդ հնամյա քաղաքի - եւ բացի նրանից չկա մի ուրիշ ավելի հմայիչ զարմանք քաղաքացիների համար: Ինչ որ է հոգին մարմնի նկատմամբ, ինչ որ է ուղեղը, աչքը կամ սիրտը՝ մարդու կազմվածքում - նո՛յնն է Առաքելոց եկեղեցին նահրյան այդ քաղաքում: Ինչ որ է Նոյի Դամը փարիզցիների համար - նույնն է այդ քաղաքի բնակիչների աչքին Առաքելոց եկեղեցին»:

(Եղիշե Չարենց,
«Երկիր Նաիրի», 1921 թ.):

Սուրբ Առաքելոց եկեղեցու դիմաց կանգնել էր ստիսակամացկ, նշաձեւ աչքերով մի մանչուկ՝ շանը գրկած: Երկար ժամանակ կանգնել ու չէր գնում: Եկեղեցին լուսանկարելիս ուզեցի իրեն էլ նկարել, բայց խուսափեց գլուխը թեքելով: Մոտեցա, որ հետը խոսեմ, բայց... ի՞նչ լեզվով, այսօրվա կարսեցիները խոսում են միայն թուրքերեն ու քրդերեն, անգլերեն իմացողները քիչ են:

Եկեղեցու առջեւ դրված էին ցեմենտի պարկեր, քարեր: Մուտքի մոտ ցեխաշաղախ քառակուսեր էին, փորձեցի մի կերպ ներս մտնել, բայց հաջորդ վայրկյանին հետ մղվեցի՝ գավթից գաց թափվող քարերից հարված ստանալուց զգուշանալով: Ներսում վարից վեր փայտե սանդղակներ էին, գավթի հատվածում գործը գրեթե ավարտին էր մոտենում՝ եկեղեցուն «ազգային» շունչ հաղորդելու համար թուրքերը գավթի շուրջը գծել էին մահմեդական լայնեզր զարդանախշ: Շինարարական աշխատանքներն իրականացնում է Թուրքիայի մշակույթի եւ զբոսաշրջության նախարարության մշակութային ժառանգության կենտրոնը:

Տես էջ 3

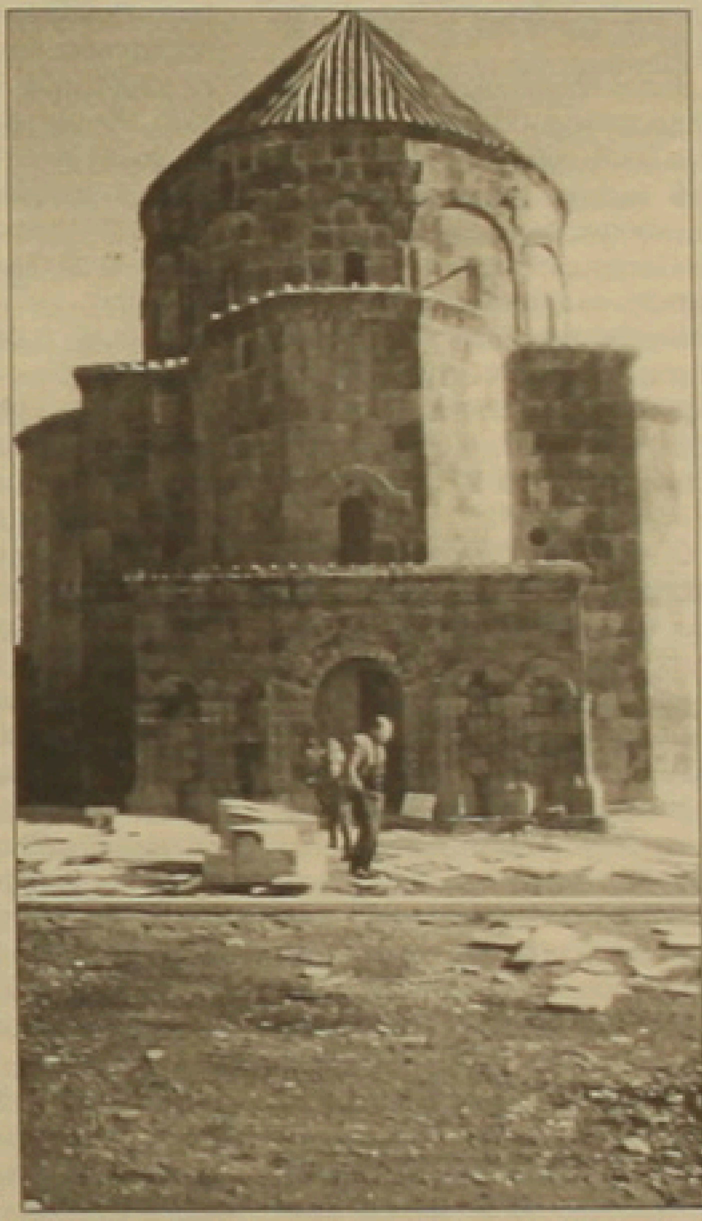

ՀԱՄԱՌՈՏ

Հանդիպում Սեմնեբիի հետ

Նոյեմբերի 20-ին «Արմենիա-Մարիոթ» հյուրանոցում Վազգեն Մանուկյանը հանդիպել է Հարավային Կովկասում Եվրամիության հատուկ ներկայացուցիչ Փիթեր Սեմնեբիի, ինչպես նաեւ Եվրամիության քաղաքականության գծով պատասխանատու Սիլվի Բավելաարի հետ: Հաղորդվում է, որ զրույցի ընթացքում քննարկվել են ներքաղաքական իրավիճակին առնչվող հարցեր, ինչպես նաեւ անդրադարձ է եղել 2008-ին Հայաստանում կայանալիք նախագահական ընտրություններին:

Ընդունելություն Ֆրանսիայի դեսպանատանը

Նոյեմբերի 20-ին Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը Ֆրանսիայի դեսպանատանը իր պատվին կազմակերպված ընդունելության ժամանակ հանդիպում է ունեցել Եվրամիության անդամ երկրների՝ Հայաստանում հավատարմագրված դեսպանների, ինչպես նաեւ Հարավային Կովկասում Եվրամիության հատուկ ներկայացուցիչ Փիթեր Սեմնեբիի հետ: Հաղորդվում է, որ հանդիպման ժամանակ քննարկվել են ներքաղաքական իրավիճակին եւ Հայաստանի արտաքին հարաբերություններին առնչվող հարցեր: Հանդիպմանը մասնակցել է նաեւ Դավիթ Շահնազարյանը:

Սերժ Սարգսյանի նախընտրական շտաբը՝ ՀՀԿ շենքում

Հայաստանի վարչապետ, ՀՀԿ նախագահ Սերժ Սարգսյանի նախընտրական շտաբը, ըստ ՀՀԿ մամուլի խոսնակ Էդվարդ Շարմազանովի, կտեղակայվի ՀՀԿ գրասենյակում, այլ ոչ թե, ինչպես ավելի վաղ մամուլում էր հաղորդվել, Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի շենքում: Շտաբի ղեկավարը կլինի տարածքային կառավարման նախարար, փոխվարչապետ Հովիկ Աբրահամյանը, ինչը նույնպես մամուլում հաղորդվել էր:

Հայաստանը ֆինանսական կենտրոն՝ Բեյրութի եւ Իռլանդիայի փորձը նկատի ունենալով

Հայաստանի ֆինանսական շուկայի զարգացման ուղղությունները երեկ ներկայացրեց Կենտրոնական բանկի նախագահ **Տիգրան Սարգսյանը** Երեւանի պետական համալսարանի տնտեսագիտական ֆակուլտետի ուսանողների հետ հանդիպման ժամանակ: ԿԲ նախագահի դասախոսության մեջ ներկայացվեցին բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ապահովագրական, կենսաթոշակային եւ արժեթղթերի համակարգերի, մի խոսքով՝ ֆինանսական շուկայի տարբեր բաղկացուցիչների զարգացման անցած ընթացքը, տեղի ունեցող զարգացումները, նախատեսվող բարեփոխումները եւ հեռանկարները: Այնուհետեւ Տիգրան Սարգսյանն անդրադարձավ Հայաստանը ֆինանսական կենտրոն դարձնելու նախաձեռնության հիմնավորմանը:

Տարածաշրջանում ֆինանսական կենտրոն լինել, ըստ ԿԲ նախագահի, նշանակում է, որ Հայաստանում գործող ռեզիդենտ եւ ոչ ռեզիդենտ կազմակերպությունները կարողանան մատուցել այնպիսի ծառայություններ, որոնք ավելի որակյալ են, ունեն հարաբերական առավելություններ, մրցակցային սակագներ եւ այդպիսի ծառայություններ հնարավոր է ստանալ միայն մեր երկրում: Ցափազանց կարեւոր է, որ մեր այսպես կոչված ֆինանսական հարթակը հուսալի եւ վստահելի լինի:

Ֆինանսական կենտրոն դառնալու համար առաջին քայլը քաղաքական հայտ ներկայացնելն է նման ֆինանսական հարթակ ունենալու մասին: Շվեդական OMX ընկերության կողմից Հայաստանի ֆոնդային բորսայի եւ դեպոզիտարիայի ձեռքբերումը կաջակցի այդ նպատակի իրագործմանը: Հաջորդն այն է, որ քաղաքական հայտը պետք է ամրագրվի բանիմաց եւ գրագետ մասնագետներով, որոնք էլ պետք է կատարեն հաջորդ քայլը՝ տեղեկեն նախագիծ, թե ինչ ժամկետում է հնարավոր կառուցել այդ հարթակը:

Որո՞նք են Հայաստանը ֆինանսական կենտրոն դարձնելու նախադրյալները:

Առաջին վարկածն, ըստ Տիգրան Սարգսյանի, այն է, որ 30 տարի հաջողությամբ իրականացնում էր Բեյրութը: Այս քաղաքում մատուցվում էին այնպիսի մասնավոր բանկային ծառայություններ, որոնք չէին կարող ստանալ այլ երկրներում: Դա ստիպում էր հազարավոր մարդկանց այդ ծառայությունները ստանալու համար դիմել լիբանանյան բանկերին: Սակայն քանի որ Բեյրութի այդ դերն աստիճանաբար նվազում է, լիբանանյան բանկերը փնտրում են այլ վայր՝ այդ ծառայությունները մատուցելու համար: Ինչի օրինակն է լիբանանյան «Բիբլոս բանկի» եւ «Կրեդիտ բանկի» Հայաստանում գործելու մտադրությունը, որը խրախուսում է Հայաստանը:

Երկրորդը Իռլանդիայի փորձն է, որը դարձել էր բանկերի «բեքօֆիսների» (գործառնական գրասենյակներ, որտեղ իրականացվում է բանկերի գործարքների ամբողջ հաշվապահությունը) երկիր: Հայաստանը նույնպես կարող է դառնալ այդպիսի երկիր մեր տարածաշրջանում: Այդ ուղղությամբ HSBC բանկն առաջին քայլերն է անում մեր երկրում:

Երրորդ գործոնն այն է, որ Հայաստանն ունի այնպիսի կարգավորված համակարգ, որպիսին չկա Ռուսաստանում, Ուկրաինայում, Ղազախստանում, Ուզբեկստանում եւ ԱՊՀ այլ երկրներում:

Այս նպատակին, Տիգրան Սարգսյանի համոզմամբ, հնարավոր է հասնել, ունենալով լավ մասնագետներ, որպիսիք այս պահի դրությամբ թողարկում են միայն Երեւանի պետական համալսարանն ու տնտեսագիտական համալսարանը, որոնց հետ ԿԲ համագործակցում է եւ ֆինանսավորում հետազոտական աշխատանքներ:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Մեկուսի հանդիպումները շարունակվում են

Ըստ չհաստատված լուրերի, մոտ օրերս Հայաստանի առաջին նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը առանձնազրույց է ունեցել ֆրանսիական դեսպանատան մի բարձրաստիճան դիվանագետի հետ: Քննարկվել է առաջիկա նախագահական ընտրությունները: Հաղորդվում է, որ ֆրանսիացի դիվանագետը առաջին նախագահին տեղեկացրել է, որ իր երկիրը եւ Եվրամիությունն առաջիկա ընտրություններին չեն պատրաստվում պաշտպանել Տեր-Պետրոսյանի թեկնածությունը: Վերջինիս խորհուրդ է տրվել ընտրությունների որոշակի շրջանում դուրս գալ պայքարից եւ հայտարարել Արթուր Բաղդասարյանին կամ Վազգեն Մանուկյանին սատարելու մասին:

Ադրբեջանի եւ Թուրքիայի նախագահները Թբիլիսիում

Այսօր Վրաստան կժամանեն Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի նախագահները: Այցի նպատակն է Բաքու-Թբիլիսի-Կարս երկաթուղու կառուցման աշխատանքների մեկնարկի պաշտոնական բացման արարողությանը մասնակցել: Այցի շրջանակում կկայանան հանդիպումներ եռակողմ ձեւաչափով: Կկայանա նաեւ թուրք-վրացական գործարար համաժողով: Սպասվում է միջպետական համաձայնագրերի ստորագրում Վրաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ՝ ազատ առեւտրի եւ կրկնակի հարկումը վերացնելու մասին:

Առաջադրման գործընթացը ճանապարհի ընկալ....

Հայաստանի նախագահի ընտրություններում որպես թեկնածու ինքնաառաջադրման դիմումի ձեւը, որն, ի դեպ, այսօր արդեն կարելի է վերցնել, երեկ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը հաստատել է: Դիմումի ձեւում նշված են այն փաստաթղթերը, որոնք պետք է առկա լինեն առաջադրման դիմումին կից. հաշվարկային նվազագույն աշխատավարձի 8000-ապատիկ դրամի չափով ընտրագրավի մուծման անդորրագիր, վերջին 10 տարում ՀՀ քաղաքացի լինելու, ինչպես նաեւ ՀՀ-ում բնակվելու մասին վկայող տեղեկանքներ, գույքի եւ եկամուտների հայտարարագիր, անձնագրի պատճեն, նոտարական կարգով վավերացված թեկնածուի լիազոր ներկայացուցիչ(ներ)ի լիազորագիր:

Երեկվանից ուժի մեջ են մտել ընտրական օրենսգրքի փոփոխությունները, որոնց հետ կապված ԿԸՀ-ն երեկ այլ որոշումներ եւս ընդունեց՝ ինքնաառաջադրման եւ առաջիկա կիրակի օրը տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների վերաբերյալ:

Ինքնաառաջադրման ձեւն ուժի մեջ մտնում է «Հայաստանի Հանրապետություն» թերթում հրապարակվելու հաջորդ օրվանից, մինչդեռ առաջադրման գործընթացն սկսվում է հենց այսօրվանից, այստեղ հակասություն չկա՞ օրենքի տառի տեսակետից: ԿԸՀ նախագահ Գարեգին Ազարյանն այստեղ հակասություն չտեսավ: Մինչեւ ինքնաառաջադրման մասին դիմում լրացնելը կան շատ փաստաթղթեր, որոնք պետք է հավաքվեն, այդ թվում նաեւ երեկ հաստատված տեղեկանքների ձեւերը: Ընտրական օրենսգրքի համաձայն, տեղեկանքի ձեւերը տրամադրում է լիազոր մարմինը եռօրյա ժամկետում: Այդպիսով՝ նախագահի թեկնածուները, ըստ ԿԸՀ նախագահի, դեռ երեկվանից կարող էին դիմել լիազոր մարմնին՝ 10 տարվա բնակության վայրի եւ հաշվառման տեղեկանքները ստանալու համար, իսկ արդեն այսօր ԿԸՀ-ից կարող են վերցնել ինքնաառաջադրման դիմումի ձեւը:

Տես էջ 3

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Թեղուտն ի՞նչ կարգավիճակով է մեզ պետք

Վերջին երկու տարիներին ով չալարեց, Թեղուտի լեռնահարստացուցիչ կոմբինատի շինարարության եւ պղնձամոլիբդենային հանքավայրի շահագործման ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա դարձրեց իր քննարկման թեման: Խոսեցին ու շարունակում են խոսել խնդրին տիրապետողներն ու չտիրապետողները: Ի վերջո, այսպես թե այնպես, խոսքը երկրի, հետեւաբար բոլորիս պատկանող հարստությանն է վերաբերում՝ անտառ կլինի, թե հանք: Այս խոսակցությունը հասարակական լսումներից երեկ հասավ խորհրդարանի սոցիալական, առողջապահության, բնապահպանական եւ տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովների կազմակերպած լսումների մակարդակ: Ասելիքն առանձնապես չէր տարբերվում արդեն բազմիցս բարձրաձայնվածից: Կրկնվեց այն ճշմարտությունը, որ տնտեսական զարգացման երաշխիքը, այն էլ հանքարդյունաբերությունում, անհետեւանք չեն լինում շրջակա միջավայրի, ողջ էկոհամակարգի համար: Այնուհետեւ շեշտվեց, որ «Արմենիան քափըր փրոգրամ» ընկերությունը հանրապետության երկրորդ խոշորագույն՝ Թեղուտի պղնձամոլիբդենային հանքավայրի շահագործումը բնապահպանական նվազագույն վնասներով իրականացնելու պատասխանատվություն է դրսեւորում:

Նախարարությունների դրական արձագանքները Թեղուտի հանքավայրի շահագործման առնչությամբ հաջորդեցին միմյանց:

Առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման նախարար **Ներսես Երիցյան**. «Հանքարդյունաբերությունը կառավարության հնգամյա ծրագրով հայտարարված էր առաջնահերթություն, ինչը նշանակում է նոր հնարավորություններ, նոր հանքերի գործարկում եւ հանքերում առավելագույն արտադրողականություն: Բիզնես ծրագիրը, որ դրված է Թեղուտի հանքարդյունահանման ծրագրի հիմքում, պատասխանում է այդ հարցերին»:

Բնապահպանության նախարար **Արամ Հարությունյան**. «Հնարավորություն է ընձեռվել Հայաստանում պահպանվելու ընդերքօգտագործման լուրջ գործընթաց, սակայն շատ կարեւոր է, որ բնապահպանական խնդիրները բարձրանան առաջին հարթություն: Բնապահպանական տեսանկյունից դեմ չենք Թեղուտի ծրագրին, եթե առաջարկված լուծումներն իրականացվեն»:

Բնապահպանության փոխնախարար **Սիմոն Պապյան**. «Բնությունը գրկենք, նստենք, բա հետո ինչ ենք անելու, ինչ ենք ապրելու: Մենք պետք է տնտեսության զարգացման հետ նվազագույնի հասցնենք բնապահպանական վնասները: ՀԿ-ների հետ պայմանավորվել ենք անտառների մասով հատուկ ծրագիր մշակել, կախվածությունը «Հայանտառ» ընկերության եւ գյուղնախարարության հետ: Նախագիծը մշակել են հանրապետության լավագույն մասնագետները, լրամշակվել է քննարկումներում արված առաջարկությունների ներառմամբ»:

Առողջապահության, մշակույթի նախարարությունների դրական գնահատականն էլ փաստեց «Արմենիան քափըր փրոգրամ» ընկերության տնօրեն **Գագիկ Արզումանյանը**. «Առողջապահության նախարարությունը պաշտոնապես հաստատել է, որ աշխատանքային նախագծի առնչությամբ որեւէ դիտողություն չունի: Բոլոր արտանետումները սահմանային թույլատրելի մեծությունների շրջանակներում են: Մեր նախաձեռնությամբ երկրի առաջատար մասնագետներից մեկը հետազոտել ու ներկայացրել է այդ տարածքում առկա մշակութային հուշարձանները, որից հետո մշակույթի նախարարության մասնագետների հետ է իրականացվել տարածքի հետազոտում եւ նախանշվել են այն հուշարձանները, որոնց տեղափոխումը անհրաժեշտ կլինի հանքավայրի շահագործման դեպքում: Այդ հուշարձանները 3-ն են, եւ տեղափոխման հնարավորությունները լիովին ուսումնասիրելու համար ունենք առաջիկա 10 տարին»: Գյուղնախարարությունն էլ դեմ չէ, սակայն այստեղ Թեղուտի ծրագիրը դեռեւս քննարկումների փուլում է: Չնայած կասկածի տեսքով էլ զուր է այլ մոտեցման ակնկալիք ունենալը: Պաշտոնական տեղեկատվության համաձայն, 1991-ին Թեղուտի հանքավայրում աշխատանքները դադարեցրել է ԽՍՀՄ պաշարների պետական հանձնաժողովը՝ հանքավայրի պաշարների հաստատմամբ: Հաջորդելու էին հանքավայրի շահագործման նախապատրաստական աշխատանքները՝ խորհրդային միությունը ժամանակից շուտ փլուզվեց: Վերջինն էլ հաստատեց Գագիկ Արզումանյանը՝ հավելելով. «Յուրաքանչյուր հաջորդ փուլում հատման ենթակա անտառների մակերեսը փոխված է ներկայացվել, քանի որ առավել մանրակրկիտ ուսումնասիրվել է, թե որ հատվածներում անտառ կա եւ որտեղ է անխուսափելի դրա հատումը: Ներկայում հատման ենթակա անտառների մակերեսը կազմում է 157 հեկտար՝ հանքավայրի շահագործման ամբողջ ժամանակահատվածի համար: Տարեկան 12-13 հա՝ առաջին 12 տարիների ընթացքում: Անտառային ֆոնդին հասցվելիք վնասը, ցավոք, հնարավոր չի լինելու լիարժեք փոխհատուցել: Բայց մեր պարտքն ենք համարում բոլոր ջանքերը գործադրել՝ առավելագույն չափով վնասը հատուցելու համար»: Ընդհանրապես շրջակա միջավայրին հասցվող վնասի փոխհատուցման կապակցությամբ, ընկերության նախագահի գնահատականով, օրենսդրական մեծ անկատարություն կա մեր երկրում, որը կարող է բերել վնասի թերագնահատման: Թեղուտի բնապահպանական կառավարման ծրագիրը մշակվել է համապատասխան հասարակական լսումների ընթացքում՝ ՀԿ-ների առաջարկություններին համապատասխան: Այն ներկայացված է հանրային քննարկման, եւ այդ միջոցառումների իրականացման վերահսկումն է ակնկալում ընկերությունը ՀԿ-ներից:

ՀԿ-ների մտահոգություններին անդրադարձավ **Կարինե Դանիելյանը**. «Սա սկիզբն է շարունակական բանավեճերի, քանի որ կառավարությունը հանքարդյունաբերությունը հայտարարել է Հայաստանի տնտեսության զարգացման առաջնահերթություններից: Չենք պատկերացնում, որ այս փոքր տարածքում հնարավոր լինի այսօրվա տեխնոլոգիաներով զուգակցել զբոսաշրջության ու գյուղատնտեսության զարգացումը եւ բաց առնող արդյունահանումը: Կոնկրետ Թեղուտի առնչությամբ անհանգստանում ենք, որ կորուստներն ավելի շատ կլինեն, քան նշվում են (ջրային ռեժիմի փոփոխություններ, անտառի վերին հատվածների կորուստ եւ այլն): Ալավերդու պղնձաձուլարանը կարելի է աշխատեցնել Քաջարանից հումք բերելով, իսկ Թեղուտի հանքավայրը պետք է պահել այնքան, մինչեւ ժամանակակից տեխնոլոգիաները փակ եղանակով շահագործելու հնարավորություն ընձեռեն: Համոզված ենք, որ Թեղուտի շահագործման դեպքում ժամանակի կարճ կտրվածքով եկամուտներ կունենանք, բայց երկարաժամկետ առումով դա Հայաստանին վնաս է բերելու: Վերահսկողության համար կարող ենք դիմել միջազգային փորձաքննության՝ գուցե կարողանանք գտնել ավելի ներդաշնակ ճանապարհ, որտեղ էկոլոգիական վնասները նվազագույն լինեն»:

Թեղուտի ծրագրով նախատեսվում է տարեկան շուրջ 7 մլն տոննա հանքաքարի արդյունահանում՝ մինչեւ 30 հազար տոննա կոնցենտրատ, շուրջ 800 տոննա մոլիբդեն, եւ մոլիբդենի շուրջ 20 տոկոսի չափով պղինձ: Կոմբինատի շինարարական փուլում կստեղծվի 1700 աշխատատեղ, հետագայում կպահպանվի 1500-ը, հարակից ծառայությունների եւ ծավալվող բիզնեսի մասով՝ 500-700 աշխատատեղ կլինի: Ընդհանուր պաշարները 454 մլն տոննա են: Գների այսօրվա մակարդակի պահպանման դեպքում շինարարական փուլի ավարտից հետո 200 մլն դոլարից ավելի տարեկան արդյունք կստացվի: Հարկերը վճարվելու են շինարարական փուլից սկսած, ընդհանուր առմամբ՝ տարեկան 5 մլրդ դրամ:

ՆՈՒՆԵ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Պարգեւատրումներ բարերար Պարույր Զամբակջյանին

Նոյեմբերի 13-ին «Ֆրիտյոֆ Նանսենի» անվան համաշխարհային հիմնադրամի նախագահ Ֆելիքս Բախչինյանը ոսկե մեդալ է հանձնել «Դիակոնիա» բարեգործական հիմնադրամի նախագահ Պարույր Զամբակջյանին: Կոտայքի տարածաշրջանի Աբովյանի ԵԿՄ-ի վարչության պատվոգրով եւ Արցախի մայրական երախտագիտության մեդալով պարգեւատրվեցին հիմնադրամի նախագահ Պարույր Զամբակջյանը եւ հիմնադրամի տնօրեն Վազգեն Համբարձումյանը:

Բեյրութում երաժիշտների ընտանիքում ծնված Պարույր Զամբակջյանը 1998-ին ավարտել է Մյունստեր քաղաքի Վիլհելմի անվան համալսարանի հոգեբանության ֆակուլտետը: Առաջին անգամ Հայաստան է եկել 1989-ին հոր՝ բարերար Հակոբ Զամբակջյանի հետ: 1988-ին Պարույր Զամբակջյանի հայրը հիմնում է «ՀՕԿ» հասարակական կազմակերպությունը եւ գլխավորում մինչեւ 2000-ը:

«ՀՕԿ»-ից Հայաստանի Հանրապետության մարզերում օգնություն է տրամադրվում 9000 մարդու, ու այս ամենը բոլորը համարելով, տեսնելով երեւանաքենակ բազմազավակ մայրերին, որոնք չունեն օթեւան, պարոն Զամբակջյանը 2001-ին հիմնադրում է եւս մեկ բարեգործական հիմնադրամ «Դիակոնիա» անվամբ, 2001-ի հոկտեմբերի 10-ին կառավարության որոշմամբ հաստատվում է «Հույսի ավան» ծրագիրը:

2001-ից մինչ այսօր քաղաքամասում բնակարանամուտ է տոնել 58 ընտանիք, կառուցվել են վարչական շենք եւ պոլիկլինիկայի մի մասը, ատամնաբուժարան, կառուցվում են դպրոց եւ մի քանի առանձնատներ: «Դիակոնիա»-ի «Հույսի ավան» ծրագրին լայնածավալ հոդվածով անդրադարձել է նաեւ «**Ազգը**»:

ՆԱԻՐԻ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

ՕՐՎԱ

Գառնիկ Անանյան

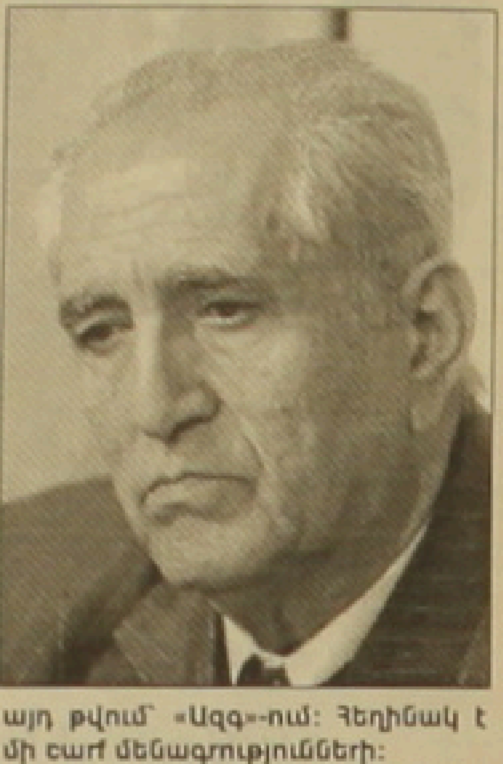

Երեկ երեկոյան տխուր լուր ստացվեց՝ ծանր հիվանդությունից հետո կյանքից հեռացել է գրականագետ, Երեւանի պետհամալսարանի ժուռնալիստիկայի ֆակուլտետի հիմնադիր դեկան, 2006-ից Ազգային ակադեմիայի թղթակից անդամ, հրապարակագիր Գառնիկ Անանյանը:

Ծնվել է 1934-ին Իջեւան քաղաքում: Դպրոցն ու համալսարանն ավարտելուց հետո աշխատել է շրջանային թերթում, այնուհետեւ մի կարճ շրջան շրջկոմի առաջին քարտուղար՝ մինչեւ ԵՊՀ ասպիրանտուրա ընդունվելը: Ավարտածառը պաշտպանելուց հետո անցել է դասախոսական աշխատանքի, երկար ժամանակ վարել ԵՊՀ հրատարակչական գործերը, եղել համալսարանի բանասիրական ֆակուլտետի դեկան, իսկ 90-ականների կեսերից՝ ժուռնալիստիկայի ամբիոնի բազայի վրա ստեղծել ժուռնալիստիկայի ֆակուլտետը, որի դեկանն էր մինչեւ մահ:

Հանրապետության մամուլում տպագրել է բազմաթիվ հոդվածներ, այդ թվում՝ «Ազգ»-ում: Հեղինակ է մի շարք մենագրությունների:

Մեր խորին ցավակցություններն ընտանիքի անդամներին, մյուս հարազատներին, քրոջը՝ տիկին Զեմմա Անանյանին:

Նոր լիդեր է հարկավոր, որ ուղղի նախկին եւ ներկա իշխանությունների սխալները

Այդպիսի մեկին Լարիսա Ալավերդյանը դեռ չի գտել

Մամուլում եղած տեղեկությունը, թե «Ժառանգություն» կուսակցությունում հանրապետության առաջին նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին դեմ է միայն Լարիսա Ալավերդյանը, վրդովեցրել է կուսակցության անդամին: Երեկ «Փաստարկ» ակումբում հյուրընկալված «Ժառանգություն» կուսակցության պատգամավոր Լարիսա Ալավերդյանը եւս մեկ անգամ շեշտեց, որ ոչ թե կուսակցությունում միայն ինքն է դեմ առաջին նախագահին, այլ համոզված է, որ սոցիալական անարդարության, խոսքի ազատության ոտնահարման եւ նման այլ արատավոր երեւույթների սկիզբը դրվել են հենց Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի օրոք, որոնք սակայն իրենց լուծումը չեն ստացել նաեւ ներկայիս իշխանությունների ժամանակ. «Ինձ հոգեհարազատ չէ նախկին իշխանությունների որդեգրած քաղաքականությունը, բայց դա չի նշանակում, որ ես համաձայն եմ այսօրվա իշխանությունների հետ»: Լարիսա Ալավերդյանի խոսքով, նոր ընտրություններով ժողովուրդը պետք է կարողանա պարզացուցել նոր լիդեր, նոր ուղղություն ընտրելու իր պատասխանատվությունը:

«Իսկ, ըստ ձեզ, կա՞ այսօր այդ նոր լիդերը, կամ գուցե արդեն հայտնի լիդերը, ով կկարողանա տանել այդ նոր ուղղությամբ», «**Ազգի**» հարցին Լարիսա Ալավերդյանը պատասխանեց. «Ես անձամբ փնտրում ու չեմ գտնում, թե ինչ նոր ուժերներով են հանդես գալիս այսօր, եւ դա հենց այն մարտահրավերն է այն լիդերի, որը մինչեւ այսօր չի երեւում, բայց կարող է կա, եղել է քաղաքականության մեջ: Այսինքն՝ այսօր մեր լիդերները պետք է հասկանան, որ այս ճանապարհով, զուտ իրար մեղադրանքներով, արդարացումներով հանդես գալը լուրջ ընտրազանգվածին պետք է թողնի անտարբեր: Այս հարցադրումն է՝ կլինի Վազգեն Մանուկյանը, Արամ Կարապետյանը կամ այլ լիդեր, թող լինի այն լիդերը, որ վերջապես հանդես գա, թե իրենք ինչպես են փոփոխելու այն սոցիալական պրակտիկան ու սովորույթները, որոնք մեր մեջ շարունակական բնույթ են կրում: Անձամբ ես չեմ տեսնում, թե ինչ քաղաքական դիրքորոշմամբ, ինչ թիմով են գալիս, այդ ինչ թիմ է, որ կատարելու է այդ փոփոխությունը: Սա է շահեկանը, սրանով պետք է գրավեն իրենց կողմը»:

Ասուլիսին պատգամավորի հետ ներկա էր նաեւ «Ժառանգություն» կուսակցության մամուլի խոսնակ Հովսեփ Խուրշուդյանը: Նախկին եւ ներկա իշխանությունների բանավեճը, որ ավելի շատ փոխադարձ հակադարձումների ձեւով է դրսեւորվում, Լարիսա Ալավերդյանի գնահատմամբ, տղայական մակարդակ է: Իսկ Հովսեփ Խուրշուդյանի համոզմամբ՝ երկու իշխանությունների բանավեճային հայտարարություններին նայելիս, Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն ինքնելեկտուալ բարձունքում է:

3 տարով իշխանության գալու նախկին նախագահի առաջարկը եւս կուսակցության մամուլի քարտուղարը բարձր է գնահատում՝ նշելով, թե դա վկայում է առաջին նախագահի անկեղծության մասին: Նույն հայտարարության առնչությամբ Լարիսա Ալավերդյանն ասաց. «Ոչ 3, ոչ 30 տարվա մեջ որեւէ մեկին ժողովուրդը թույլ չի տալու հանձնել Ղարաբաղը այն համակարգին, որը այսօր ուզում է տալ Ադրբեջանը»: Պատգամավորը շեշտեց, որ նախկին նախագահի 3 տարով վերադարձը մեկնաբանել, թե Ղարաբաղն ուզում է հանձնել այդ ժամանակում, Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին նսեմացնելու քայլ է: «Ժառանգություն» կուսակցության պատգամավորն ընդգծեց, որ առաջին նախագահից մինչեւ այժմ կան փորձագետներ՝ այդ թվում եւ ինքը, որոնք համոզված են, որ հայկական դիվանագիտական բանաձեւերը շահեկան չեն ղարաբաղյան խնդրի շահեկան կարգավորման համար:

Նախագահական ընտրություններում Րաֆֆի Հովհաննիսյանի առաջադրման հարցը կուսակցությունում դեռ կքննարկվի: Կուսակցության երկու ներկայացուցիչներն էլ հայտարարեցին սակայն, որ իրենք ոչինչ չեն բացառում, այդ թվում՝ նախագահական ընտրամարաթոնում Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին պաշտպանելը:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԹ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
Ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221
Հաշվապահություն (գլխավոր) / հեռ 582960
Լրագրողների սենեակ / հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայություն / հեռ 582483
Շուրջօրեայ լրահաւաք ծառայություն / հեռ 529353
Համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
Գ տառով յօդուածները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը պատասխանատւութիւն չի կրում:
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Վազգեն Մանուկյան. «Պետք է անընդհատ կառուցելով պտտվե՞նք»

Ըստ Վազգեն Մանուկյանի՝ Հայաստանում այժմ իշխանափոխության համար բարենպաստ մթնոլորտ է. նախ, որ գործող նախագահը չի առաջադրվելու, եւ որ ժողովրդի ակտիվ զանգվածի մեջ հասունության որոշակի միտում կա:

Առաջիկայում ԱԺՄ համագումարը կվերահաստատի ԱԺՄ վարչության նիստի առաջադրումը՝ Վազգեն Մանուկյանին որպես ՀՀ նախագահի թեկնածուի: Այդ տեսակետը նա հայտնեց երեկ, «Փակագիծ» ակումբում: Մի քանի մեջբերում առանց մեկնաբանության.

«Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը պարտք է մեր ժողովրդին: Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը 8 տարի իշխանություն է եղել... երդում է տվել, որ պետք է կատարվեն պետական օրենքները, եւ խոստացել, որ պետք է լինի այնպիսի Հայաստան, ինչպես դա գրված է հռչակագրում: Դրանից հետո նա խախտել է իր բոլոր պարտավորությունները: 1996 թվին ինքը ձայնը խլել է ոչ թե ինձանից, այլ ձեզնից, ամբողջ ժողովրդից է ձայները խլել: Եվ հիմա այն խոսակցությունները, որ հանձնաժողովներով էր, լրիվ սուտ է, որովհետեւ բանակն է մի քանի անգամ քվեարկել, տուփերի մեջ են լցրել, եւ ի վերջո ժամը 12-ին, ժամը 1-ին, երբ տեսան Լ. Տեր-Պետրոսյանը պարտվում է, փակեցին բոլոր քվեատուփերը, մեր մարդկանց դուրս շպրտեցին եւ հաշվեցին իրենց ուզած ձեւով, որից հետո տեղի ունեցան բռնություններ: Մարդը, որ պարտք է, պատասխանատվություն չի վերցնում պարտքի համար... երկրորդ անգամ գալիս է մեր ժողովրդից պարտք վերցնելո՞ւ: Համարում եմ նույնիսկ, որ իր թեկնածությունը դնելը ճիշտ չէ»:

Երեք տարում ավգյան ախոռները մաքրելու մասին. «Այդ միտքը քաղաքական դաշտ մտցրեց Արթուր Բաղդասարյանը: Ես էլ եմ առաջարկել, երկու տարվա ծրագիր, բայց ես չեմ առաջարկել, թե՝ եկեք-միացեք ինձ, ու ով չմիանա՝ դավաճան է...Այն հայտնի ուժերը, որ իրենց հանել են՝ հիմա նորից ժողովրդին համախմբել դրանց հանելու համար, ես այստեղ չեմ տեսնում խնդիրը: Այս իշխանությունը պետք է գնա, դա անխուսափելի է, բայց ինչ պետք է գա դրա փոխարեն: Ես տեսնում եմ, որ նույնն է գալու: Մենք պետք է անընդհատ կառուցելով պտտվե՞նք»:

Մանուկյանը իշխանությանը դեմ լինելով՝ դեմ է իշխանությանն ավազակախումբ կոչելուն. «Ավազակախումբ բառը ես ոչ միայն պետության համար չէի օգտագործի, նաեւ որեւիցե պետության համար թույլ չէի տա այդ դարձվածքն օգտագործել. առաջին նախագահը, գիտեք, միջազգային հանրության մեջ մի փարոս է եւ իր ասածը շատ ավելի հնչեղ է, քան դա կասեր մեկ ուրիշ սովորական ընդդիմադիր գործիչ»:

Ղարաբաղյան մոտեցումներ. «Իշխանությունները խոսում են Ղարաբաղը պահելու մասին, բայց այնքան են թուլացնում Հայաստանը դրսից ու ներսից, որ իրենք կարող է դա (Ղարաբաղը-Մ.Խ.) տան, ասենք, ուզած-չուզած: Ադրբեջանն ունի նավթ, բավական լավ զարգացող եւ լավ գործընկերներ: Հայաստանը եթե շարունակի նույն ճանապարհով գնալ, եթե մարդիկ երկրում ազատ չլինեն, եթե ձեռներեցները նորմալ չկարողանան աշխատել, եթե անօրինական երկիր լինի, եթե շարունակվի մոդելը, որը 1994 թվականից դրված է՝ կա մի թիմ, որի ձեռքում է ամբողջ քաղաքական-տնտեսական իշխանությունը, ժողովուրդ, որը վճռական ձայն չունի, ապա իշխանության միջոցով նույնպես Ղարաբաղի հարցը չի լուծվի: Այս երկու ուժին (իշխանությանն ու տեր-պետրոսյանականներին-Մ.Խ.), մեկը՝ սկզբունքային ձեւանալով, մյուսը՝ թուլացնելով Հայաստանը, ես երկուսին էլ այդ հարցում դաշնակից չեմ համարում...Կան քաղաքական ուժեր, որոնք ազգային են, ասենք՝ Դաշնակցությունը, որը Ղարաբաղի հարցում իր դիրքորոշումն ունի: Ես Դաշնակցության հետ շատ հարցերում կարող եմ համաձայն չլինել, բայց այդ հարցում ես հարում եմ Դաշնակցությանը»:

Ըստ որոշ լուրերի՝ ասուլիսի նախորդ օրը Վ. Մանուկյանը հանդիպել է ՀՅԴ բյուրոյի ներկայացուցիչ Հրանտ Մարգարյանի հետ: **Վ. Մանուկյանի կամ ՀՅԴ նախագահության թեկնածուի երկրորդ փուլ անցնելու դեպքում.** «Եթե երկրորդ փուլ լինի՝ ես կարծում եմ, որ բնական է ես լինեմ՝ Դաշնակցությունն ինձ կպաշտպանի, եթե Դաշնակցությունը լինի՝ ես իրենց կպաշտպանեմ: Եթե Սերժն ու Արթուր Բաղդասարյանը լինեին՝ իրեն (Բաղդասարյանին-Մ.Խ.) կպաշտպանեի: Եթե Րաֆֆի Հովհաննիսյանը դնի եւ իշխանության հետ լինի՝ Րաֆֆի Հովհաննիսյանին կպաշտպանեմ»:

Իշխանության եւ Տեր-Պետրոսյանի արհեստական այլընտրանքի մասին. «Ժողովրդին գցում են ծանր վիճակի մեջ. ժողովրդի մեծ մասը երկու կողմին էլ չի ընդունում՝ կան մարդիկ, որ չարյաց փոքրագույնը համարում են Լ. Տեր-Պետրոսյանին, բայց կան շատ-շատ մարդիկ, որոնք չարյաց փոքրագույնը համարում են Սերժ Սարգսյանին: Եվ փաստորեն Ս. Սարգսյանը այդ թեկնածությունով է հավաքում ձայներ, եւ ես չեմ բացառում, որ Լ. Տեր-Պետրոսյանն ու Ս. Սարգսյանը դուրս գան երկրորդ փուլ, դա կարող է լեգիտիմ իշխանություն դարձնել Ս. Սարգսյանին»:

Մ. Խ.

Վերաքննիչ դատարանի դատավորները շատ զգոն են

«Ազգի» ընթերցողները քաջատեղյակ են, թե ինչ ընթացքում է «Ազգ» օրաթերթի լրագրող Մարիետա Մակարյանին «Բիլայն» ՍՊԸ-ի տնօրեն եւ նաեւ վարորդ Արտակ Ջաֆարյանի կողմից վրաերթի ենթարկելու առնչությամբ դատական գործընթացը: Հիշեցման կարգով նշենք, որ քրեական գործը մերժելու որոշումը ՀՀ գլխավոր դատախազությունը չեղյալ է համարել ու նշանակել անկախ փորձաքննություն: 2006-ի հոկտեմբերի 16-ին կատարված վրաերթը լրագրող Մ. Մակարյանը համարում է ծանր հանցանք, հիմք ունենալով, որ 13 ամիսների ընթացքում վրաերթի ենթարկածի կողմից ոչ մի օգնություն չի ստացել, դեռ ավելին, մշտապես կշտամբվել է ու վիրավորվել է անհիմն... Նոյեմբերի 20-ին, Մ. Մակարյանի բողոքի համաձայն, քաղաքացիական գործերով վերաքննիչ դատարանը դատավորներ Դանիել Խաչատրյանի, Վարդան Ավանեսյանի եւ նիստը վարող Գոհար Մարինյանի մասնակցությամբ սկսեց դատական 1-ին նիստը: Սակայն, երբ «Բիլայնի» ներկայացուցիչ Տիգրան Հարությունյանը սկսեց առարկել վճռաբեկ բողոքում ներկայացված վնասի հատուցման փաստերը, դատավոր Վարդան Ավանեսյանը ընդմիջեց նրան ու արգելեց հանդես գալ, քանի որ նա չուներ նոտարի հաստատած լիազորագիր եւ չէր համարվում «Բիլայնի» աշխատակից, ուստի չէր կարող պաշտպանել նրա շահերը: Դատական նիստը ընդմիջվեց մինչեւ նոյեմբերի 23-ը: Իսկ առաջին ատյանի դատավոր Գայանե Կարախանյանը այդ փաստի վրա աչքերը փակել էր, հասկանալի պատճառով, քանի որ ոչ մի տեղ չաշխատող Տիգրան Հարությունյանը արդարադատության նախկին նախարար Դավիթ Հարությունյանի հորեղբոր որդին է... Հիշեցնենք, որ 5 ամիս ձգձգվում են դատական նիստերը, որոնցից երկուսին պատասխանող կողմը չի ներկայացել:

Ո. Ո.

Առաջադրման գործընթացը ճանապարհ ընկավ....

1-ին էջից

Այսինքն՝ որ դիմումի ձեւի մասին որոշումը ուժի մեջ է նոյեմբերի 22-ից, իսկ առաջադրման գործընթացն սկսվում է նոյեմբերի 21-ից, բնավ չի նշանակում, որ նոյեմբերի 21-ին թեկնածուն կարող է վերցնել այդ 1 օրը ուժի մեջ չմտած որոշման տակ ընկած դիմումի ձեւ: Համենայն դեպս, այդպես է ասում ԿԸՀ նախագահ Գարեգին Ազարյանը:

Ի դեպ, Հայաստանի նախագահի ընտրություններում դիտորդական առաքելություն իրականացնելու համար երեկվա դրությամբ գրանցվել էին երեք տեղական կազմակերպություններ՝ «Էրեբունի» համայնքային զարգացման կենտրոնը, «Ընտրությունը քոնն է» ՀԿ-ն, «Բաց հասարակության ինստիտուտը»:

ԿԸՀ պաշտոնական www.elections.am կայքը տեղեկացնում է, որ դեկտեմբերի 2-ին Ռուսաստանի Դաշնության խորհրդարանական ընտրություններին ԵԱՀԿ-ի եւ ԱՊՀ-ի դիտորդական առաքելությունների կազմում դիտորդություն կանեն նաեւ ԿԸՀ-ի երեք աշխատակիցներ:

Ուսումնասիրելով ԿԸՀ-ի կայքի՝ անցած նախագահական ընտրություններին վերաբերող բաժինը, կարելի է թարմացնել հիշողությունը. 2003 թվականի նախագահական ընտրությունների առաջին փուլում առաջադրվել էին 9 թեկնածու՝ Ռոբերտ Քոչարյանը, Արտաշես Գեղամյանը, Ստեփան Դեմիրճյանը, Արամ Կարապետյանը, Արամ Հարությունյանը, Վազգեն Մանուկյանը, Գառնիկ Մարգարյանը, Արամ Գ. Սարգսյանը, Ռուբեն Ավագյանը: Այսինքն՝ Արտաշես Գեղամյանը, Արամ Կարապետյանը, Վազգեն Մանուկյանը, եթե այս անգամ էլ առաջադրվեն, ինչը, ամենայն հավանականությամբ տեղի կունենա, կդառնան նախագահի թեկնածուի պերմանենտ առաջադրվողներ:

Էլի ի դեպ՝ ԿԸՀ-ի կայքում անցած նախագահականի երկու նախագահի թեկնածու՝ Ռուբեն Ավագյանն ու Գառնիկ Մարգարյանը ներկայացված են միեւնույն լուսանկարով...

Մ. Խ.

Այսօր

- ◆Ժամը 10.00-ին Վերին Արտաշատում եկեղեցու օծում եւ վերաբացում, մեկնումը Սբ. Սարգիս եկեղեցու դիմացից:
- ◆Ժամը 10.50-ին Հայաստանում ԱՄՆ-ի գործերի ժամանակավոր հավատարմատար Ջոզեֆ Փենինգթոնը եւ էներգետիկայի նախարար Արմեն Մովսիսյանը կստորագրեն համագործակցության համաձայնագիր:
- ◆Ժամը 11.00-ին «Կոնգրես» հյուրանոցում տեղի կունենա հայ-թուրքական հարաբերություններին նվիրված կոնֆերանս:
- ◆Նույն ժամին ՄԱԱ-ում տեղի կունենա ԱՄՆ-ի ազգային ժողովրդավարական ինստիտուտի կազմակերպած քննարկումը՝ «Քաղաքական բեւեռներ, քաղաքական լիդերների դիրքորոշում եւ ազդեցությունը նախագահական ընտրություններում» թեմայով:
- ◆Ժամը 11.00-ին ՄԱԿ-ի Հայաստանյան գրասենյակում տեղի կունենա տարածաշրջանային ծրագրի շնորհանդես՝ Հայաստանում, Ադրբեջանում եւ Վրաստանում թրաֆիկինգի դեմ պայքարի համապարփակ ծրագիր:
- ◆Ժամը 12.00-ին «Փաստարկ» ակումբում կկայանա Կիրո Մանոյանի մամուլի ասուլիսը «106 բանաձեւը եւ նրա հետեւանքները»:
- ◆Նույն ժամին Կինոյի տանը տեղի կունենա «Նախիջեւան» ֆիլմի վերաբերյալ մամուլի ասուլիս:
- ◆Ժամը 12.00-ին ժուռնալիստների միությունում Հայաստանի մայրության կենտրոնը հրավիրում է մամուլի ասուլիս:
- ◆Նույն ժամին «Հայելի» ակումբի հյուրերը կլինեն Արծվիկ Մինասյանը եւ Արամ Գ. Սարգսյանը:
- ◆Ժամը 13.00-ին Գրողների միությունում տեղի կունենա Ղեյսար Ամինփուրին նվիրված հիշատակի երեկույթ:
- ◆Նույն ժամին «Հայելի» ակումբում կհյուրընկալվի Հրանտ Բագրատյանը:
- ◆Ժամը 13.00-ին Արշակունյաց 44 հասցեում տեղի կունենա Գառնիկ Իսագուլյանի մամուլի ասուլիսը:
- ◆Նույն ժամին «Կոնգրես» հյուրանոցում «21-ի հեռանկարները» կազմակերպում է երաժշտական փառատոնի վերաբերյալ մամուլի ասուլիս:
- ◆Ժամը 14.00-ին Ազգային գրադարանում կկազմակերպվի հեռուստատեսության համաշխարհային օրվան նվիրված մամուլի ասուլիս:
- ◆Նույն ժամին ԱՕԿԱ-ում տեղի կունենա միջոցառում՝ նվիրված Լիբանանի անկախության տոնին:
- ◆Ժամը 14.00-ին «Ոսբաթ» ակումբում կհյուրընկալվի Հայաստանի կանաչների միության նախագահ Հակոբ Սանասարյանը:
- ◆Ժամը 14.30-ին «Արմենիա-Մարիոթ» հյուրանոցի «Տիգրան Մեծ» սրահում կկազմակերպվի «Եվրոմիության միասնական շուկա, ֆինանսական ծառայություններ» գրքի շնորհանդեսը:
- ◆Ժամը 17.00-ին «Նաիրի» կինոթատրոնում մամուլի ասուլիս «Եվրոպական ֆիլմերի փառատոն-2007»-ի վերաբերյալ:
- ◆Ժամը 19.00-ին տեղի կունենա ARTMIX պատկերասրահի բացումը Պարոնյան-9 հասցեում:

ՄԱԶԾ-ն ֆինանսավորում է նախնական եւ միջին մասնագիտական կրթական բնագավառները

Տասնյակ հազարավոր շրջանավարտներ է տվել Երեւանի պետական արդյունաբերական քոլեջը: Հին ու նոր ուսումնական կենտրոնը, որը հիմնադրվել է 1921-ին, տվել է այնպիսի մասնագետներ, որոնք մեծ ավանդ ունեն այսօրվա մեր տնտեսության զարգացման գործում: ՄԱԿ-ի երեւանյան գրասենյակի շնորհիվ քոլեջն այսօր նոր տեսք ունի՝ համապատասխանելով ընտրության բոլոր չափանիշներին:

Երեկ կրթության եւ գիտության նախարար Լեւոն Մկրտչյանը, ՄԱԿ-ի մշտական համակարգող՝ ՄԱԶԾ մշտական ներկայացուցիչ Կոնսուելո Վիդալը եւ Հայաստանում Ֆինլանդիայի եւ Նորվեգիայի պատվավոր հյուպատոս Թիմոթի Սթրեյթը այցելեցին Երեւանի պետական արդյունաբերական քոլեջ՝ ներկա գտնվելու վերանորոգված քոլեջի բացմանը:

ՄԱԿ-ի մշտական ներկայացուցիչ Կոնսուելո Վիդալը իր ողջույնի խոսքում շեշտեց նախնական եւ միջին մասնագիտական կրթության կարեւորությունը եւ նշեց. «ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագիրը մեծ կարեւորություն է տալիս կրթությանը՝ նախնական եւ միջին կրթությանը մասնավորապես, եւ մենք կարծում ենք, որ սա մեծ գրավական է Հայաստանի ապագա զարգացման համար: Այս քոլեջի բացումը առաջին քայլն է, եւ ես հույսով եմ, որ կհաջորդի մյուս քոլեջների բացումը: Շնորհակալություն եմ ուզում հայտնել պարոն Մկրտչյանին եւ Նորվեգիայի կառավարությանը ծրագրին օժանդակելու համար: Մենք պատրաստ ենք ռեսուրսներ ներդնել այն ծրագրերի մեջ, որոնք խրախուսում են որակյալ կրթությունը, դրանով իսկ բարձրացնելով երիտասարդների արժանավայել աշխատանք գտնելու եւ եկամուտ ստեղծելու հնարավորությունները»:

Այս տարի քոլեջը գրանցել է 50 դիմորդ եռակցման մասնագիտության համար, որը համարվում է աննախադեպ աճ տեխնիկական նախնական մասնագիտություն ձեռք բերելու ուղղությամբ:

«Ես կուզենայի պաշտոնապես շնորհակալություն հայտնել ՄԱԿ-ի զարգացման գրասենյակին եւ տիկին Կոնսուելո Վիդալին այն մեծ աջակցության համար, որը իրականացվում է, մենք ստորագրել ենք համապատասխան հուշագիր, եւ այդ հուշագրի սահմաններում այսօր նմանատիպ չորս ծրագրեր են իրականացվում՝ Հրազդանում, Նոր Գեղիում, Գյումրիում եւ Երեւանում: Երկիրը ուժեղ է ոչ միայն իր բարձրագույն կրթությամբ, այլեւ միջին մասնագիտական կրթությամբ: Մենք ստեղծելու ենք եռակցող լաբորատորիա, որովհետեւ կարիք ունենք որակյալ բանվորական մասնագետների: Հետո կստեղծենք կրթության որակի ազգային ծառայությունը, որը կլինի եւ՛ բարձրագույնի, եւ՛ միջին մասնագիտականի համար, որտեղ կկարողանանք հետեւել մշակված չափորոշիչներին», լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ ասաց Լեւոն Մկրտչյանը:

ՄԱԶԾ «Օժանդակում նախնական եւ միջին մասնագիտական կրթության բարեփոխումներին» ծրագիրը ֆինանսավորվում է Նորվեգիայի կառավարության կողմից եւ իրականացվում է համագործակցելով ՀՀ կառավարության հետ:

ՆԱԻՐԻ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

Կրակոցներ Փարաքար-Մերձավան ճանապարհին

Նոյեմբերի 20-ին ոստիկանության Երեւան քաղաքի վարչության հերթապահ մասում ահազանգ է ստացվել, որ հրազենային վնասվածքներով ժամը 21.00-ի սահմաններում հիվանդանոց են տեղափոխվել Փարաքար գյուղի բնակիչներ Արթուր Բ.-ն, Վարդան Գ.-ն, Գեորգի Գ.-ն, Կարեն Հ.-ն, Լեւոն Գ.-ն եւ Մարինե Մ.-ն: Նրանք վնասվածքներ ստացել են Փարաքարից դեպի Մերձավան գյուղ տանող ճանապարհին գտնվող «Ռուբինա» հյուրանոցային համալիրի մոտ՝ անհայտ անձանց հրազեններից: Դեպքի վայրի զննությամբ հայտնաբերվել են 5,45 մմ տ/չ 27 փամփուշտների պարկուճներ: Ըստ շրջանառվող լուրերի, տեղի ունեցածը «ռազբորկա» է, որի ընթացքում փոխհրաձգությունից վիրավորվել են նաեւ պատահական մարդիկ: Այս անգամ վեճը եղել է խոշոր չափի գումարներ յուրացնելու («քցելու») եւ խաբեությամբ ուրիշի օբյեկտին տիրանալու մոլուցքով տառապողների միջեւ:

Մ. ՄԱԿԱՐՅԱՆ

www.azg.am www.azgdaily.com www.azgdaily.eu

ԱԶԳ

Արաբագիտություն

Ականավոր գիտնականի կոթողային աշխատությունը

Արեւելագիտությունը հարստացավ մի նոր բարձրարժեք եւ ծանրակշիռ ուսումնասիրությամբ, որին վաղուց էր սպասում գիտական հասարակայնությունը: Լույս է տեսել պատմական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր, Հայաստանի գիտության վաստակավոր գործիչ, ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ, միջազգային մի շարք ակադեմիաների եւ գիտական ընկերությունների անդամ, հայ արաբագիտության դպրոցի հիմնադիր, միջազգային մեծ ճանաչում ունեցող արեւելագետ-պատմաբան, Նիկոլայ Հովհաննիսյանի «Արաբական երկրների պատմություն» քառահատորյակի վերջին՝ չորրորդ հատորը, որով ամբողջացավ նրա դարակազմիկ այդ ուսումնասիրությունը:

Դա արեւելագիտության պատմության մեջ իր նախադեպը չունեցող կոթողային աշխատանք է, որի նմանը չունեն մյուս ժողովուրդները, այդ թվում նաեւ իրենք՝ արաբները: Աշխատությունը նոր խոսք է գիտության այդ կարեւոր ճյուղի բնագավառում, որը, համոզված ենք, սեղանի գիրք կդառնա ոչ միայն արաբագետների եւ արեւելագետների, այլեւ լայն առումով քաղաքագետների, միջազգայնագետների ու քաղաքական գործիչների, պատմաբանների ու սոցիոլոգների, ազգագրագետների, կրոնագետների եւ այլ մասնագետների համար: Հեղինակը համարձակ եւ լուրջ քայլ է կատարել չորս հատորներում ընդգրկելով ողջ արաբական աշխարհի պատմությունը՝ սկսած նախաիսլամական ժամանակաշրջանից՝ VII դարից մինչեւ մեր օրերը: Գիտական բարձր մակարդակով գրված այս աշխատությունը, որը կառուցված է բազմալեզու աղբյուրագիտական ընդարձակ հենքի վրա, իր տեսակի մեջ առաջին եւ դասական ուսումնասիրությունն է: Այն հեղինակի ավելի քան կեսդարյա գիտական տքնաջան պրպտումների եւ տիտանական աշխատանքի արգասիքն է: Նման աշխատություն կարող էր գրել միայն տասնամյակների ընթացքում գիտահետազոտական աշխատանքի բովում հմտացած մասնագետը, որը քաջատեղյակ է մոտ տասնչորս դար ընդգրկող պատմական դեպքերին եւ իրադարձություններին, փայլուն կերպով տիրապետում է վերլուծական մեթոդին, հմուտ է պատմության ծալքերի մեջ խորամուխ լինելու, պատմական գործընթացի օրինաչափությունների բացահայտման եւ նորովի մեկնաբանման մեջ, ունի գիտական-տեսական բարձր պատրաստվածություն: Նման բարձր եւ անժխտելի արժանիքներով է օժտված պրոֆ. Նիկոլայ Հովհաննիսյանը, որը մասնագետների շրջանում հայտնի է որպես «նոր գաղափարների գեներատոր»: Նրա գրչին է պատկանում չորս հարյուրից ավելի աշխատություն, այդ թվում՝ հիսունհինգ մենագրական ուսումնասիրություն՝ հրատարակված տարբեր լեզուներով աշխարհի բազմաթիվ երկրներում, որոնք հեղինակին վաղուց բերել են միջազգային մեծ հռչակ եւ ճանաչում:

Այս կապիտալ ուսումնասիրության առաջին երկու հատորները նվիրված են արաբական աշխարհի միջնադարյան եւ նոր պատմությանը: Այստեղ լավագույնս վերլուծության են ենթարկվել ջահիլիայի շրջանը, իսլամի ծագման սոցիալական եւ կրոնա-քաղաքական նախադրյալները, արաբական առաջին արշավանքները, արաբական աշխարհակալության՝ խալիֆայության ձեւավորումը, հաստատումը եւ նվաճումները: Առանձնահատուկ ուշադրություն է դարձված այնպիսի բարդ հիմնախնդրի լուսաբանությանը, ինչպես արաբա-մուսուլմանական քաղաքակրթության ձեւավորումը եւ նրա տեղը համաշխարհային քաղաքակրթության մեջ: Հեղինակը մանրակրկիտ անդրադարձել է խալիֆայության հպատակ երկրների եւ ժողովուրդների մղած ազատագրական պայքարին, խալիֆայության հզորության աստիճանական անկմանը, բազմաթիվ անկախ եւ կիսանկախ իշխանությունների պատմության թատերաբեմում հայտնվելուն, տարբեր ռազմաքաղաքական կազմավորումների փոխհարաբերություններին ու հակասություններին: Ապա ներկայացված է արաբական աշխարհում Օսմանյան կայսրության տիրապետության 400-ամյա ժամանակաշրջանը, որը, ինչպես համոզիչ կերպով ցույց է տրված, արաբների պատմության մեջ մտել է որպես զուլումի դարաշրջան, արաբական ազգային զարթոնքը, պայքարը հանուն ազատության եւ անկախության ձեռքբերման, առաջին համաշխարհային պատերազմի ազդեցությունը եւ հետեւանքները արաբ ժողովրդի ճակատագրում:

Հատուկ ուշադրություն է դարձված արաբա-մահմեդական մշակութային ժառանգությանը եւ նրա թողած ազդեցությանը համաշխարհային մշակույթի զարգացման վրա:

Պրոֆ. Նիկոլայ Հովհաննիսյանի սույն աշխատության երրորդ եւ չորրորդ հատորներն ընդգրկում են արաբական երկրների պատմության նորագույն շրջանը՝ 1918 թ. Օսմանյան կայսրության անկումից մինչեւ մեր օրերը: Հեղինակը հերթականությամբ ներկայացրել է Ալժիրի, Արաբական Միացյալ Էմիրությունների, Բահրեյնի, Եգիպտոսի, Եմենի, Թունիսի, Իրաքի, Լիբանանի, Լիբիայի, Քաթարի, Հորդանանի, Մավրիտանիայի, Մարոկկոյի, Պաղեստինի Ինքնավարության, Սաուդյան Արաբիայի, Սիրիայի, Սուդանի, Քուվեյթի եւ Օմանի տվյալ ժամանակաշրջանի պատմությունը, լուսաբանել կարեւոր ռազմաքաղաքական իրադարձությունները, ազգային-ազատագրական շարժումները, արաբական երկրների անկախության նվաճման ընթացքը, սոցիալ-տնտեսական զարգացումները եւ այլն:

Այդ կապակցությամբ կցանկանայինք նշել աշխատության եւս մեկ արժանիք, որն ունի սկզբունքային նշանակություն: Հակառակ գոյություն ունեցող ավանդությանը, պրոֆ. Ն. Հովհաննիսյանն իր ուսումնասիրության մեջ արաբական աշխարհն ընդգրկել է ամբողջությամբ, չտրոհելով առանձին հատվածների՝ Մաշրիկի՝ Արաբական Արեւելքի, եւ Մաղրիբի՝ Արաբական Արեւմուտքի: Դրա շնորհիվ արաբական աշխարհն ընկալվում է որպես մեկ ամբողջություն, որպես մեկ ընդհանուր երեւույթ, որը հնարավորություն է տալիս ավելի հստակ եւ հավաստի պատկերացում կազմել Ատլանտյան օվկիանոսից մինչեւ Հնդկական օվկիանոս ձգվող այդ լայնածավալ աշխարհի, նրանում տեղի ունեցող պատմական, քաղաքական, տնտեսական եւ մշակութային խմորումների, երեւույթների եւ իրադարձությունների մասին:

Հայտնի է, որ արաբները եւ հայերը աշխարհի հնագույն ժողովուրդներից են, որոնց շփումները միմյանց հետ գնում են դարերի խորքը: Այդ շփումները, քաղաքական, միջպետական, տնտեսական եւ մշակութային կապերը եւ հարաբերությունները խոր հետք են թողել երկու ժողովուրդների պատմության մեջ, որն անհնար է անտեսել: Պրոֆ. Ն. Հովհաննիսյանը մեծ տեղ է հատկացրել այդ հարցի լուսաբանությանը: Կարելի է ասել, որ այդ թեման կարմիր թելի պես անցնում է նրա ամբողջ աշխատության միջով, եւ այն մեր դեմ է հառնում իր ողջ հարստությամբ եւ բազմազանությամբ: Կարդալով այս աշխատությունը, մարդ ապշում է այն մեծ դերակատարումից, որ դարերի ընթացքում ունեցել են հայերը արաբական երկրների պատմության մեջ, այդ երկրների կառավարման համակարգում, որը պատմական որոշ դարաշրջաններում անգամ եղել է վճռորոշ, ինչպես Ֆաթիմյան խալիֆայության, Նահդայի, Մուհամադ Ալի կառավարման, Լիբանանի մութասարիֆության, արաբական երկրների ազգային-ազատագրական շարժումների եւ այլ շրջաններում: Մինչեւ սույն աշխատության լույս աշխարհ գալը դեռ ոչ ոք այդ հարցն այդպիսի խորությամբ եւ ամբողջությամբ չէր լուսաբանել: Էլ չենք խոսում այն մասին, որ օտար շատ հեղինակներ, միտումնավոր թե պատահականորեն, շատ հաճախ անտեսում են հայերի դերը, անգամ չեն հիշատակում այդ մասին:

Անհրաժեշտ է նշել, որ առաջին անգամ լինելով հեղինակը հանգամանորեն լուսաբանել է նաեւ նորանկախ Հայաստանի եւ արաբական երկրների միջպետական հարաբերությունները: Թեեւ Հայաստանի անկախության հռչակումից եւ արաբական երկրների հետ միջպետական հարաբերությունների հաստատումից հետո շատ մեծ ժամանակ չի անցել, այդուհանդերձ, այդ բնագավառում նշանակալի քայլեր են կատարվել, որոնք արդեն արժանի են առանձին ուսումնասիրության: Հեղինակն իր աշխատության մեջ առանձնահատուկ ուշադրություն է դարձրել Հայաստանի երրորդ Հանրապետության պետական, քաղաքական, առեւտրատնտեսական եւ մշակութային հարաբերություններին Եգիպտոսի, Սիրիայի, Լիբանանի, Հորդանանի, Քուվեյթի, Իրաքի եւ արաբական այլ երկրների հետ, որոնք բարեկամական բնույթ են կրում: Առանձին տեղ է հատկացվել նաեւ հայ գաղթօջախներին եւ արաբական երկրներում նրանց ունեցած դերին ու ծավալած գործունեությանը:

Քառահատոր այս ֆունդամենտալ մենագրության գլխավոր արժանիքներից են մի ամբողջ շարք կարեւոր երեւույթների եւ իրադարձությունների նորովի մեկնաբանումներն ու գնահատականները, որոնք լույս են սփռում դրանց իրական էության եւ նշանակության վրա: Հեղինակի եզրահանգումները հիմնված են հսկայական փաստագրական նյութի բազմակողմանի եւ խորազնին ուսումնասիրման ու վերլուծության վրա:

Գիտական մեծ արժեք է ներկայացնում հեղինակի ինքնատիպ վերջաբանը, որը վերնագրված է «Վերադարձ պատմության թատերաբեմ: Նոր ժամանակներ, նոր դիտարկումներ»: Նա այստեղ կատարում է գիտական մեծ հետաքրքրություն ներկայացնող տեսական բնույթի մի շարք դիտարկումներ եւ այն միտքը զարգացնում, որ արաբական երկրները հայտնվելով օսմանյան լծի տակ, փաստորեն չորս հարյուր տարի անհետացան պատմության թատերաբեմից որպես ինքնուրույն քաղաքական եւ պետական գործոն, եւ դադարեցին լինել միջազգային իրավունքի սուբյեկտ: Իրադրությունը կտրուկ փոխվեց նորագույն շրջանում՝ Օսմանյան կայսրության կործանումից, եվրոպական գաղութատիրության վերացումից եւ արաբական երկրների անկախության նվաճումից հետո: Եվ, ինչպես նշում է պրոֆ. Ն. Հովհաննիսյանը, «Արաբական երկրները երկրորդ անգամ հայտնվեցին պատմության թատերաբեմում»: Շարունակելով իր միտքը, հեղինակն այն հայեցակարգային տեսակետն է հիմնավորում, որ այդ երեւույթն ունի կարեւոր պատմական նշանակություն ոչ միայն արաբական աշխարհի, այլեւ ամբողջ միջազգային հարաբերությունների համար, քանի որ այդ իրողությունը «զգալիորեն փոխեց քաղաքական մթնոլորտը, ամբողջ աշխարհում ծնունդ տվեց նոր հիմնախնդիրների եւ սահմանեց նոր դերակատարում նրանց համար»: Արաբների վերադարձը միջազգային թատերաբեմ համարելով XX դարի պատմաքաղաքական ամենանշանակալի իրադարձություններից մեկը, հեղինակն այն հիմնավոր կարծիքն է արտահայտում, որ արաբական երկրները դառնալու են «XXI դարում ակնկալվող միջազգային ուժային, ֆինանսական եւ տնտեսական նոր կենտրոններից մեկը»:

Այս մեծարժեք կապիտալ աշխատությունը, որն իր բնույթով, ոգով եւ ոճով համապատասխանում է դասական արաբագիտության նորմերին եւ օրինաչափություններին, գրված է հյութեղ լեզվով, տրամաբանական կուռ հենքի վրա եւ ընթերցվում է արտակարգ հետաքրքրությամբ:

Պրոֆ. Ն Հովհաննիսյանի «Արաբական երկրների պատմությունը» ուսումնասիրությունն՝ ամփոփելով արաբական երկրների տասնչորսդարյա պատմական ժամանակաշրջանը, իր հերթին կարող է հիմք դառնալ արաբագիտական նոր ուսումնասիրությունների համար եւ օրինակ ծառայել պատմագիտական հետազոտությունների համար՝ խարսխված նոր գաղափարների, նոր մոտեցումների եւ մեթոդոլոգիայի վրա:

Պրոֆեսորը պատմության դատին է հանձնել ֆունդամենտալ, բազմապլանային եւ մեծածավալ մի աշխատություն, որը պատիվ է բերում արաբագիտությանը, այն հարստացնում նոր տեսադրույթներով, եւ նրա անունը ոսկե տառերով գրում արեւելագիտության պատմության մեջ:

ԱՐՇԱԿ ՓՈԼԱԴՅԱՆ
Պատմական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր
Սիրիայում Հայաստանի Հանրապետության դեսպան

Թյուրքական աշխարհի միասնությունն ընդամենը ցանկություն է

Որքան էլ դրա նախաձեռնության սանձնի վարչապետ Էրդողանը

Նոյեմբերի 17-ի համարում, «Ազգը» անդրադառնալով «Թյուրքական պետությունների եւ հասարակությունների բարեկամության, եղբայրության ու համագործակցության 11-րդ համագումարին», որը նոյեմբերի 16-19 գումարվել է Բաքվում, կարծիք էր հայտնել, որ Ադրբեջանն ու Թուրքմենստանը հիասթափություն են պատճառել Թուրքիային:

Հիասթափության պարագայում խոսքը Ադրբեջանի Հանրապետության ազգային հեռուստատեսության եւ ռադիոյի գերագույն խորհրդի՝ երկրում թուրքերեն հաղորդումների հեռարձակումն արգելելու որոշման, ինչպես նաեւ Կիպրոսի Հանրապետության հետ Թուրքմենստանի հաստատած դիվանագիտական հարաբերությունների մասին էր:

Համագումարը բացել է Թուրքիայի վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանը, փակել նախկին նախագահ Սուլեյման Դեմիրելը: Համագումարին մասնակցել է նաեւ «Հյուսիսային Կիպրոսի թուրքական հանրապետության» նախագահ Մեհմեդ Ալի Թալաթը:

Ելույթում Էրդողանը Հյուսիսային Կիպրոսի թուրքական հատվածին «պատժելու» համար դատապարտել է Եվրոմիությանը, քննադատել է ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի եռանախագահներ ԱՄՆ-ին, Ֆրանսիային եւ Ռուսաստանին, որ ձգձգում են ղարաբաղյան հակամարտության լուծումը, ապա եւ թյուրքական աշխարհի միասնության կոչ է արել համագումարի մասնակիցներին հետեւյալ հարցադրմամբ. «Գիտե՞ք ինչ կանեն մեզ, եթե մենք համերաշխ չլինենք: Կբզկտեն»:

Ինչ վերաբերում է ղարաբաղյան հակամարտությանը, վարչապետ Էրդողանն ասել է. «Ղարաբաղը մեր բոլորիս արյունոտ վերքն է: Հայաստանն անհապաղ վերջ պետք է տա համամարդկային արժեքներին, մարդու հիմնարար իրավունքներին, բարիդրացիական հարաբերություններին, իրավունքի միջազգային նորմերին հակասող ապօրինի բռնագրավմանը»: Թալաթը լրացրել է նրան. «ՄԱԿ-ի որոշումները Լեռնային Ղարաբաղում չեն կիրառվում: Իսկ Կիպրոսում կարգավորմանը խոչընդոտում է հունական կողմը: Հույները չեն թողնում, որ հարաբերություններ հաստատենք որեւէ երկրի հետ: Թյուրքական աշխարհի աջակցությունը մեզ անհնամեծ նպաստն է լինելու հարցի կարգավորմանը»:

Ադրբեջանի նախագահ Իլհամ Ալիեւն ի պատասխան վարչապետ Էրդողանի, թյուրքական պետություններից պահանջել է համերաշխություն Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման դեմ պայքարում: Այս պետությունների համերաշխությունը Հայոց ցեղասպանության, ինչպես նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի հարցերում ցույց կտա ժամանակը: Բայց որ Միջին Ասիայի թյուրքալեզու հանրապետությունները համերաշխորեն մերժում են Հյուսիսային Կիպրոսի հետ թեկուզ առեւտրական կապեր հաստատելու Անկարայի պահանջը, ակնհայտ է:

Ի դեպ, Ադրբեջանն էլ մերժում է «Հյուսիսային Կիպրոսի թուրքական հանրապետությանը» ճանաչելու Թուրքիայի պահանջը: Այս պայմաններում թյուրքական պետությունների հետ Թուրքիայի հարաբերությունները վերադառնում են ելման կետ: Խնդիրը, սակայն, Թուրքիայի հետ թյուրքալեզու հանրապետությունների հարաբերությունները չեն միայն, այլ նրանց ներքին հակասությունները, ինչպես նաեւ ռուսական եւ ամերիկյան գործոններն են:

Ղազախստանում դեռեւս մեծ է ռուսական ազդեցությունը, «գունավոր հեղափոխության» ձեռքվածից հետո Ղրղզստանում վերստին վերականգնվում են Ռուսաստանի դիրքերը, ամերիկյան գործոնը ռուսականով հակակշռող Թուրքմենստանը տուրք չի տալիս Անկարայի պահանջներին, իսկ Ուզբեկստանը, որ առանցքային դիրք ունի Միջին Ասիայում, Քարիմովի վարչակարգին տապալելու փորձերի համար դեռեւս նախորդ իշխանությունների օրոք սուր հակասությունների մեջ է եղել Թուրքիայի հետ:

Այլ կերպ, թյուրքական աշխարհի միասնությունն ապահովելու համար Թուրքիան նախ պետք է հարթեցնի թյուրքալեզու հանրապետությունների ներքին հակասությունները, Անդրկովկասում եւ Միջին Ասիայում չեզոքացնի ռուսական ու ամերիկյան գործոնները, որպեսզի վերոհիշյալ հանրապետություններին մերձենալու հնարավորություն ստանա: Էլ չենք խոսում նրանց՝ Իրանի Իսլամական Հանրապետության ազդեցությունից պաշտպանելու անհրաժեշտության մասին:

Հետեւելով թյուրքական պետությունների եւ հասարակությունների 11-րդ համագումարում հնչած ելույթների բովանդակությանը, պետք է ասել, որ վարչապետ Էրդողանին ընդամենը Իլհամն է արձագանքել: Սակայն անկախ վերջինի արձագանքից, Անդրկովկասում ծավալվող ռուս-ամերիկյան անհաշտ մրցապայքարի մեջ ներքաշված Ադրբեջանում հեգեմոն դիրքերն ամրապնդում է ԱՄՆ-ը: Որքան էլ Բաքուն փորձի խուսանավել մրցակցող կողմերի միջեւ, այնուամենայնիվ, տուրք է տալիս տարածաշրջանում Թուրքիայի բուռն հակազդեցությունն առաջացրած Վաշինգտոնի քաղաքականությանը: Դա հատկապես նկատելի է ամերիկյան ռազմական ներխուժման սպառնալիքի տակ գտնվող Իրանի հարցում այն առումով, որ վերջինի հետ Թուրքիան զարգացնում է հարաբերությունները, ինչը թուրք-ամերիկյան հարաբերությունների սրման նոր պատճառ է դարձել:

Ելնելով այս ամենից, թյուրքական պետությունների վերոհիշյալ համագումարին պետք է մոտենալ այդ պետությունների հարաբերությունների բարելավման տեսանկյունից, որի նախաձեռնությունն ստանձնել է վարչապետ Էրդողանի կառավարությունը: Սակայն նախաձեռնությունը մեկ բան է, դա նպատակին ծառայեցնելը՝ մեկ այլ, երբ Թուրքիան հակասություններ ունի Միջին Ասիայի հանրապետությունների հետ եւ նրա մոտեցումները տարածաշրջանային խնդիրներում չեն համընկնում Ադրբեջանի մոտեցումներին:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Բուշից հեռացավ եւս մեկ խորհրդական

Հրաժարական է տվել ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշի ազգային անվտանգության գծով խորհրդական Ֆրենսիս Թաունսենդը: Սպիտակ տան մամուլի գործակալությունը հաղորդում է, որ նախագահին հղած ձեռագիր դիմումի մեջ տիկին Թաունսենդը պարզաբանել է, որ ուզում է թողնել քաղաքականությունը եւ զբաղվել մասնավոր գործարարությամբ: 45-ամյա Թաունսենդը խորհրդականի պաշտոնում աշխատել է չորսուկես տարի:

Խորհրդականի դիմումն ընդունելով՝ Բուշը հայտարարել է, որ նա «կարեւոր դեր է խաղացել Սպիտակ տան հակաահաբեկչական ռազմավարության մշակման գործում եւ մշտապես տվել է իմաստուն խորհուրդներ»:

Թափուր պաշտոնի հավակնորդների անուններն առայժմ չեն հրապարակվել: Ավելի վաղ հրաժարական էին տվել Բուշի մերձավորագույն օգնականներ Կարլ Ռոուվը եւ Թոնի Սնոուն:

USAID-ը սխալմամբ օգնել է ահաբեկիչներին

Ամերիկյան USAID դաշնային գործակալությունը, որն ամեն տարի միլիարդավոր դոլարներ է հատկացնում մարդասիրական օգնությանը եւ արտերկրում ժողովրդավարական կառույցների զարգացմանը, սխալմամբ օգնել է «ահաբեկչության հետ կապված» ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանց:

Գործակալությունում անցկացված ներքին ստուգման արդյունքներին վերաբերող հաշվետվության մեջ նշվում է, որ USAID-ի աշխատակարգը չի ենթադրում ֆինանսավորում ստացող գործընկերների ստուգում եւ ապագայում նման դեպքերի կրկնության երաշխիքներ չի տալիս:

«Ֆոքս նյուզ» հեռուստաընկերության տվյալներով, ստուգումներն սկսվել են գարնանը, երբ Գազայում «Համասին» ենթակա Իսլամական համալսարանի պահոցում հայտնաբերվեցին USAID-ի փողերով գնված զենքի պարկեր: Ինչպես հայտնի է, ԱՄՆ-ում «Համասը» ճանաչված է ահաբեկչական կազմակերպություն:

Քննությունից պարզվել է, որ USAID-ից օգնություն են ստացել նաեւ իրանցի զինվորականները, որոնք 140 հազար դոլարով կահավորել են հիմնական լաբորատորիաներ, ուսանողներին սովորեցրել պայթուցիկ սարքերի եւ «մահապարտի գոտիների» պատրաստումը:

Նաեւ պարզվել է, որ USAID-ը 180 հազար դոլար է հատկացրել բոսնիական խմբավորումներից մեկին, որի առաջնորդի անունն ամերիկացիները 1997-ից մտցրել են «սեւ ցուցակի» մեջ: Միլիոնանոց օգնություն ստացած մեկ ուրիշ խմբավորում կապ է ունեցել Ուսամա բեն Լադենի հետեւորդների հետ:

1961-ին ԱՄՆ կառավարությունը USAID-ը հիմնեց հետպատերազմյան Եվրոպայի վերականգնմանն ուղղված Մարշալի ծրագրի շրջանակներում: Պաշտոնապես USAID-ը անկախ դաշնային գործակալություն է, սակայն պետքարտուղարն իրականացնում է կազմակերպության «ընդհանուր արտաքին քաղաքական ղեկավարությունը»:

Կուշները չկարողացավ հաշտեցնել լիբանանցիներին

Նախագահական ընտրությունները՝ նոյեմբերի 23-ին

Լիբանանում նոյեմբերի 21-ին նախատեսված նախագահական ընտրությունների անցկացումը մեծ հարցականի տակ է, քանի որ լիբանանցիները համաձայնության չեն հասել նախագահության թեկնածուի հարցում, չնայած շաբաթավերջին Բեյրութում գտնվող Ֆրանսիայի արտգործնախարար Բեռնար Կուշների միջամտությանը:

Երկուշաբթի օրը խորհրդարանական մեծամասնության առաջնորդ Սաադ Հարիրիի եւ խորհրդարանի նախագահ Նաբիհ Բերրիի հետ հանդիպելուց հետո Կուշները խոստովանեց իր անզորությունը «Ֆիգարո» թերթին տված հարցազրույցում: Ի դեպ, Բերրին համարվում է ընդդիմության ղեկավարներից:

Սաադ Հարիրին եւ Նաբիհ Բերրին չեն կարողացել նախագահության որեւէ թեկնածու գտնել պատգամավորների դատին ներկայացնելու համար:

Փարիզի ճնշմամբ մարոնիտ պատրիարք Նասրալլահ Սֆեյրի կազմած թեկնածուների ցուցակի կապակցությամբ Լիբանանի քաղաքական ուժերի ծավալած քննարկումներն արդյունք չեն տվել: Մինչդեռ սիրիամետ նախագահ Էմիլ Լահուդի պաշտոնավարման ժամկետն ավարտվում է նոյեմբերի 23-ի կեսգիշերին: Դրանից հետո երկիրը կհայտնվի մտահոգիչ ինստիտուցիոնալ դատարկության մեջ:

Քրիստոնյա ուժերի ճամբարը պառակտված է: 2005-ին Լիբանանից սիրիական զորքի դուրսբերումը նախաձեռնած Մարտի 14-ի շարժման մարոնիտ պատասխանատուները դեմ են նախագահության այնպիսի թեկնածուի առաջադրմանը, որը յուրային չէ եւ չի պաշտպանի իրենց շահերը: Նման պայմաններում ուժեղանում են քրիստոնյա գեներալ Միշել Աունի՝ շիա արմատականների «Հզբոլլահ» շարժման դաշնակցի դիրքերը:

Բեռնար Կուշների խոսքերով, «ամենից ընդունած գործընթացը շրջափակող անձը պատասխանատվություն կկրի Լիբանանի ապակայունացման եւ դրա շրջանային հետեւանքների համար»:

Միշել Աունի խորհրդական Սիմոն Աբին ի պատասխան հայտարարել է, թե «ֆրանսիացիները ոտքը են դրել պատրիարք Սֆեյրի ձեռքերի մեջ»:

Ինչ վերաբերում է «Հզբոլլահին», շարժումն ապագա նախագահից ակնկալում է չզինաթափվելու եւ արտոնություններից չզրկվելու երաշխիքներ:

Վերջին տեղեկությունների համաձայն, խորհրդարանը երեկ չորրորդ անգամ հետաձգել է նախագահական ընտրությունները, որոնք տեղի կունենան նոյեմբերի 23-ին:

Եվրոպան դեմ է Կոսովոյի միակողմանի անկախացմանը

Երեկ «Ազգը» մեջբերեց Կոսովոյի խորհրդարանական ընտրություններում հաղթած Դեմոկրատական կուսակցության առաջնորդ, նախկին զոռիային Հաշիմ Թաչիի այն հայտարարությունը, թե Կոսովոն անկախություն կհռչակի իր կարգավիճակին առնչվող Բելգրադ-Պրիշտինա բանակցությունների ավարտից (10 դեկտեմբերի) անմիջապես հետո:

Այս կապակցությամբ Եվրոմիության պետությունների արտգործնախարարները Կոսովոյի ալբանացիներին հորդորել են ձեռնպահ մնալ անկախության միակողմանի հռչակումից: Մասնավորապես Մեծ Բրիտանիայի եվրոպական հարցերի նախարար Ջիմ Մերֆին գտնում է, որ նմանօրինակ ամեն մի հայտարարություն անհրաժեշտ է համաձայնեցնել միջազգային ընկերակցության հետ:

«Կոսովոն պետք է ստանա անկախություն, բայց չպետք է ինքնորոշվի անկառավարելի, միակողմանի հայտարարություններով», երեկ հայտարարել է Մերֆին, որի խոսքերը մեջբերում է Ինտերֆաքս գործակալությունը:

Շվեդիայի արտգործնախարար Կարլ Բիլտը իր հերթին ընդգծել է. «Բալկանները շատ պայթյունավտանգ շրջան են, այնտեղ «մեղմ վայրէջքը» նախընտրելի է «մեծ պայթյունից»:

Սերբիայի ինքնավար երկրամաս Կոսովոյի անկախացման գաղափարը պաշտպանում են ԵՄ առնվազն 20 երկրներ, բայց 5 երկրներ հակառակ կարծիքի են: Վերջիններս գտնում են, որ Կոսովոյի անկախացումը կարող է շղթայական ռեակցիա առաջացնել ինչպես Բալկաններում, այնպես էլ Եվրոպայի այլ շրջաններում:

BBC-ին տված հարցազրույցում Սերբիայի արտգործնախարար Վուկ Երեմիչն ասել է, որ իր երկիրը բանակցություններում Կոսովոյին առաջարկում է լայն ինքնավարություն՝ Սյանգանի կամ Ալանդյան կղզիների նմանությամբ:

Չինաստանում գտել են 2400 տարվա գինի

Չինաստանի հյուսիս-արեւմուտքում՝ Բաշուկի գավառում (Շենսիի նահանգ) հին դամբարանի պեղումների ժամանակ թաղման զանազան իրերի մեջ հայտնաբերվել է ավելի քան 2400 տարվա հնության գինի:

Տեղական մամուլի հրապարակումները վկայակոչելով՝ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը հաղորդում է, որ կնքված բրոնզե անոթում գտել են մոտ երկու լիտր կարմիր հեղուկ: Նախնական տարալուծումից պարզվել է, որ դա Չժանգոյի («Մարտնչող թագավորությունների») ժամանակաշրջանում (ք. ա. 475-221 թթ.) պատրաստված գինի է:

Այդ գինուց պետք է որ խմած լինեն ճշմարիտ փիլիսոփա Կոնֆուցիոսի (ք. ա. 551-479 թթ.) կրտսեր ժամանակակիցները:

Հնօրյա գինին Պեկին է ուղարկվել հետագա ուսումնասիրության նպատակով:

Մշակոյթ

Հայ գիրքի 29-րդ ցուցահանդէս Անթիլիասում

Շուրջ երեք տասնամեակներու աւանդութիւն ունեցող հայ գիրքի տարեկան ցուցահանդէսին բացումը կատարուեցաւ Կիրակի՝ 18 Նոյեմբեր 2007-ին, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոսի ձեռամբ կաթողիկոսարանի շրջափակին մէջ, Անթիլիաս:

Մայր տաճարին մէջ մատուցուած Ս. պատարագէն անմիջապէս ետք, Միաբան հայրերու եւ դպրեվանքի սաներու թափօրը, գլխաւորութեամբ Վեհափառ հայրապետին, ուղղուեցաւ դէպի կաթողիկոսարանի թանգարանի շրջափակը, ուր զետեղուած հսկայ տաղաւարի մը ներսեւ կազմակերպուած էր ցուցահանդէսը: Այս տարի եւս սոյն տաղաւարը սիրայօժար տրամադրուած էր Խաչատուրեան եղբայրներու կողմէ:

Բացման հանդիսութեան ներկայ էին հոգեւոր հայրեր, մտաւորականներ, ուսանողներ, մշակութասէրներ, Մայր տաճարին մէջ Ս. պատարագին ներկայ եղող հոծ բազմութիւնը եւ թղթակիցներ: Գեղարուեստական յայտագրով, դպրեվանքի սաներ եւ մայրավանքի կիրակնօրեայ վարժարանի փոքրիկ աշակերտներ երգեր ներկայացուցին մշակութասէր հասարակութեան, հայ մշակոյթի փառքը հիւսելով:

Ցուցահանդէսին կը մասնակցին լիբանանահայ եւ արտասահմանեան շարք մը հրատարակչատուներ, ինչպէս նաեւ անհատ հեղինակներ, եւ կաթողիկոսարանէն ներս գործող զանազան հրատարակչատուներ:

Բացման խօսքը կատարեց հոգշ. Տ. Ղեւոնդ արք. Բենղէզեանը, որ անդրադարձաւ Հայ գիրքի ցուցահանդէսներու երկար այս շղթային, որ սկիզբ առաւ Մեծի տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան նախաձեռնութեամբ: Ապա, Հայր սուրբը հրաւիրեց Արամ կաթողիկոսը, տալու իր հայրապետական պատգամը: Այս առիթով արտասանած իր պատգամով, Արամ կաթողիկոսը Հայ Գիրքին հանդէպ մարդուն նախանձախնդրութեան ու անհրաժեշտ գուրգուրանքին վրայ շեշտ դրաւ: «Գիրքը պէտք է տանիլ կեանքին: Գիրքը իր ամբողջական ու վաւերական արժէքը կը ստանայ, երբ կեանքին մէջ մտնէ: Այլապէս գիրքը կը մնայ թուղթ ու մելան: Մարդկային կեանքին մէջ է գիրքին առաքելութիւնը եւ արժէքը: Համաշխարհայնացած ներկայ դարը, պայմաններու բերումով մեզ կը հեռացնէ գիրքէն: Հետեւաբար յաւելեալ ճիգ պէտք է կատարել, գիրքը մնայուն ներկայութիւն դարձնելու մեր կեանքին մէջ», ըսաւ Նորին սրբութիւնը:

Արամ Ա. Կաթողիկոս նաեւ գնահատեց Հայ գիրքին զօրավիգ կանգնող բոլոր կազմակերպութիւնները եւ անհատներ: Ան յատուկ կերպով յիշեց Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան հայկական բաժանմունքը, որ Դոկտ. Զաւէն Եկաւեանի իմաստուն ղեկավարութեամբ մեծ զարկ տուած է հայ մշակոյթի տարածման ի սփիւռս աշխարհի: Մեծի տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան հետ գործակցութեամբ, Դոկտ. Զաւէն Եկաւեանի աշխատանքը մեծ նուաճումներ արձանագրած է յատկապէս հայկական գաղութներու կրթական-ուսումնական, մշակութային ու դաստիարակչական, արուեստի ու ճարտարութեան մարզերէն ներս: Նորին սրբութիւնը ըսաւ, որ նման ծառայութիւն եւ իրագործում, մեր բոլորին բարձր գնահատանքին արժանի են:

Հայ գիրքի 29-րդ ցուցահանդէսին առիթով, Արամ կաթողիկոսը նաեւ ուրախութեամբ յայտնեց, թէ՝ Կաթողիկոսարանէն ներս հաստատուած է նաեւ «Խաչիկ Պապիկեան հրատարակչական հիմնադրամ»ը: Ան ըսաւ նաեւ, թէ սոյն հիմնադրամով, առաւելաբար հայ քաղաքական մտքի ու մեր ժողովուրդի իրաւունքներու հետապնդման առնչուող գիրքեր լոյս պիտի ընծայուին:

Նոյն առիթով, Նորին սրբութիւնը յայտարարեց, թէ Մեծի տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան հովանաւորութեամբ եւ մեկենասութեամբ ազգային բարերար տիար Գաբրիէլ Չէմպէրճեանի, կաթողիկոսարանէն ներս հաստատուած է յատուկ գրասենեակ մը «Ի խնդիր հայ մամուլի պահպանման» անունով, ուր Միջին Արեւելքի մէջ լոյս տեսած Հայկական մամուլը համակարգչական խտասալիկներու ձեւին տակ պիտի պատրաստուի, անոր առնչուող ուսումնասիրութիւնները դիւրացնելու համար:

Արամ Առաջինի պատգամէն ու ներկայացուած գեղարուեստական յայտագրէն ետք, ներկայ մշակութասէր ժողովուրդը մօտեցաւ սեղաններուն, որոնց վրայ ցուցադրուած էին հոգեւոր, եկեղեցագիտական, իմաստասիրական, գրական, մանկապատանեկան, գրաքննական, գրականագիտական, երաժշտական ու մշակոյթի այլ բնագաւառները շօշափող հրատարակութիւններ:

ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԵԱՆ ԴԻՒԱՆ

Ավարտվեցին վրացական պոեզիայի օրերը Երեւանում

«Մեզանից յուրաքանչյուրի համար անմոռաց էին այս օրերը: Վրաստան ենք գնում մեծամեծ նվերներով: Դրանցից ամենամեծը ձեր սերն է եւ «Վրաստան 21-րդ դար» ժողովածուն, որ լույս է տեսել վերջերս», երեկ գրողների միությունում հրավիրված մամուլի ասուլիսում ասաց Վրաստանի գրողների միության նախագահ Մաղվալա Գոնաշվիլին:

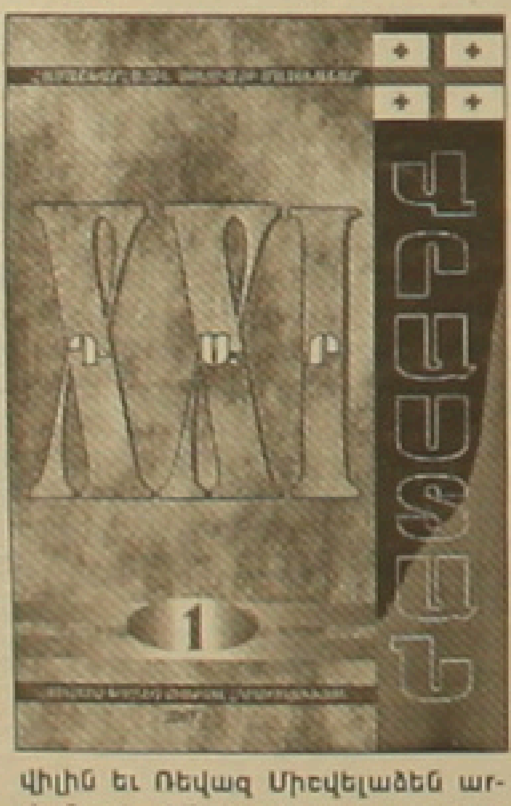

Նոյեմբերի 16-21-ը Հայաստանում վրացական պոեզիայի օրերի ընթացքում տեղի է ունեցել արձակագիր Զորի Բալայանի «Հայոց-Քարթլոս. ավելին, քան լեգենդը» գրքի շնորհանդեսը, որը թարգմանվել է երեք լեզվով: Այնուհետեւ հայ գրողները վրացական պատվիրակության հետ մեկնել են Սյունիք՝ եղել Կապանում, Տաթեւում: Գորիսում տեղի ունեցած մշակութային միջոցառման ժամանակ Մաղվալա Գոնաշվիլին եւ Ռեվազ Միշվելաձեն արժանացել են պատվավոր դոկտորի կոչման եւ «Ակսել Բակունցի» անվան ոսկե շքանշանի: Այդ հանդիպումներից վրացի գրողները մեծ հաճույք եւ բավականություն են ստացել:

Հայաստանում Վրաստանի դեսպան Ռեվազ Գաչեչիլաձեն էլ ասաց, որ հարեւան երկրների միջեւ մշակութային կապը շատ կարեւոր է եւ բարձր է գնահատում այսօրինակ միջոցառումների առկայությունը:

Այն հարցին, թե ինչու «Վրաստան 21-րդ դար» գրքում բացակայում էր 21-րդ դարի վրացական պոեզիան, Մաղվալա Գոնաշվիլին նշեց, որ 2008-ին տեղի ունեցող 3-րդ հանդիպման ժամանակ իրենց ստեղծագործությունները հայ ընթերցողներին կներկայացնեն երիտասարդ գրողները: Գարնանը Թբիլիսիում լույս կտեսնի «Հայ գրականության անթոլոգիա»:

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Բացվեց ազգային փոքրամասնությունների կերպարվեստի 6-րդ ցուցահանդեսը

Երեւանի պատմության թանգարանում բացված ազգային փոքրամասնությունների ցուցահանդեսին, որը կտեւի 3 օր, մասնակցում են ռուսներ, ասորիներ, եզդիներ, հույներ, քրդեր, ուկրաինացիներ, հրեաներ, գերմանացիներ, լեհեր, բելառուսներ, վրացիներ՝ կողք կողքի, նույն հարկի տակ, ցուցահանդեսի եւ ընդհանրապես թանգարանի մեծաքիվ այցելուներին ներկայացնելով իրենց ազգային գեղագիտությունը, ազգային մշակույթը ողջ բազմազանությամբ ու գունեղ ներկապնակով, աշխատանքներ, որոնք վերջին 6 տարիների ընթացքում բազմապատկվել են:

Ցուցահանդեսին ներկայացված են նաեւ հիշյալ ազգերի ուտեստներն ու քաղցրավենիքը:

Մ. Մ.

«Ոսկե ծիրանը» Շուշիից դեպի հայոց բանակ

«Ոսկե ծիրան» միջազգային կինոփառատոնի գեղարվեստական ղեկավար Սուսաննա Հարությունյանն ու փոխտնօրեն Արա Խանջյանը երեկ մայրաքաղաքային գնդի մշակույթի ակումբում էին, որտեղ «Երկրապահ» կամավորականների միության ներկայացուցիչ Արա Կեսիկյանի հետ ազդարարեցին «Ոսկե ծիրանը հայոց բանակում» փառատոնի բացումը:

Զորամասի զինվորների ցանկությամբ երեկ ցուցադրվեց «Մի վախեցիր» գեղարվեստական ֆիլմը, իսկ այսօր կցուցադրվի Վազգեն Սարգսյանի պատմվածքի հիման վրա կինոբեմադրիչ Գագիկ Հարությունյանի նկարահանած «Խնկարկում» ֆիլմը:

«Վիվասել» ընկերության հովանավորությամբ փառատոնը կշարունակվի մի քանի ամիս, որի ընթացքում ֆիլմեր կցուցադրվեն հայոց բանակի բոլոր զորամասերում:

Ռ. Պ.

«Գոհարը» ջերմացրել է մթնոլորտը

Նոյեմբերի 16-ին, երբ ձյան փաթիլները առավոտյան ավետել են ցրտաշունչ ձմռան գալուստը Տորոնտոյում (Կանադա), մաեստրո Սեբուհ Աբգարյանի «Գոհար» երգչախումբը երեկոյան «Արվեստի կենտրոնում» ելույթ ունենալով, «աներեւակայելի ջերմացրել է մթնոլորտը եւ մարդկանց հոգիները», տեղեկացնում է Միրո Խանզադյանը «Գլոբալ-Հայ» գրասենյակից: Համերգային դահլիճը լեփ-լեցուն է եղել: «Մարդիկ օրեր շարունակ փորձել են տոմս ձեռք բերել, նույնիսկ հավելյալ գներով, բայց ոչ բոլորին է հաջողվել, քանի որ Խաչատուրյան ընտանիքի բարեգործությամբ Գյումրիի երկրաշարժի ավերակներից հառնած երգչախմբի անունը կայծակի արագությամբ տարածվելով երկրից երկիր եւ քաղաքից քաղաք «զորակոչի» էր ենթարկել, ըստ հաղորդագրության, երգի սիրահարներին:

Հոկտեմբերի 18-ին Լոս Անջելեսից սկսված երգչախմբի շրջագայությունը ավարտվելու է Նյու Յորքի «Կարնեգի Հոլում» տեղի ունենալիք համերգով: Մինչ այդ Տորոնտոյից հետո նոյեմբերի 18-ին խումբը ելույթ է ունեցել նաեւ Մոնրեալում՝ միեւնույն հաջողությամբ:

Հ. Օ.

Համաստեղի «Աստղկան սայլը» պատմուածքի հետքերով

Համաստեղի «Աստղկան սայլը» պատմուածքը հայ գրականութեան մէջ հէքեաթի ու իրականութեան աներեւոյթ սահմանի վերհանման բարձրագոյն արտայայտութիւններից է: Հէքեաթական են նրա թէ՛ հէքեաթային, թէ՛ փիլիսոփայական ակունքները բացող արահետները: Այն յափշտակում է մանուկներին եւ մեծերին, քանի որ դէպի երազանքը մարդու անդուլ ձգտումի գեղարուեստական վկայութիւնն է, իսկ միշտ ճամփաբաժանին կանգնած է իրականութիւնը:

«Սփիւռք» Գիտաուսումնական կենտրոնում տարիների աւանդոյթ ունեն սփիւռքահայ գրականութիւնից յայտարարուող ստեղծագործական մրցոյթները, որոնց նպատակն է յատկապէս ուսանողներին ընտանի դարձնել արեւմտահայ արդի գրական արժէքներին, վերարթնացնել նրանց մէջ ստեղծագործական հակումներ:

Այս անգամ Խ. Աբովեանի անուան մանկավարժական համալսարանի բանասիրական բաժանմունքի 5-րդ լսարանի սաներին դասախօս Սուրէն Դանիէլեանը յանձնարարել էր «մրցել» հէնց Համաստեղի հետ՝ ստեղծագործական նոր տեսողութեան ենթարկելով «Աստղկան սայլը» պատմուածքը:

Նախատեսուած էին մրցանակներ, ընդ որում գլխաւոր մրցանակները սահմանել էին Բէյրութից Արամ Սեփեթճեանը եւ Լոս Անճելըսից Մայք Եուսուֆեանը: Խիստ անհատականացած մօտեցումներով ներկայացուած էին միմեանցից տարբեր 19 աշխատանքներ: Ի յայտ եկան երկու յաղթողներ:

Հանդիսութեանը հաճելի անակնկալ էր Արամ Սեփեթճեանի ներկայութիւնը, որը անձամբ յանձնեց յաղթող ուսանողուհի Հերմինէ Միքայէլեանի պատուաւոր մրցանակը: Գլխաւոր մրցանակակիրներից Սօսան Աղէկեանը արժանացաւ Մայք Եուսուֆեանի համարժէք պարգեւին: Միւս մասնակիցները ստացան խրախուսական մրցանակներ՝ Շահան Շահնուրի, Ռոպէր Հատտէճեանի, Զարեհ Խրախունու ժողովածուներից եւ այլն:

Մթնոլորտը հաճելի էր ու ջերմ, տրամադրութիւնը՝ բարձր ու տօնական, ինչին էապէս նպաստեց արեւմտահայերէնին ներյատուկ բառով «սիրոյ սեղանը», որը բացուեց կենտրոնում:

ՍՈՖԻ ՔՈՉԱՐԵԱՆ,
բանասիրական բաժանմունքի
5-րդ լսարանի ուսանողուհի

Կահիրեի «ՀԲԸՄ-ն» եւ «ՀՄԸՄ Նուպարը» ունեն իրենց կայքը

ՀԲԸՄ-ի 100-ամյակի տոնակատարությունների շրջանակներում ստեղծվել է ՀԲԸՄ-ի (Կահիրե եւ Ալեքսանդրիա) եւ ՀՄԸՄ Նուպարի (Կահիրե եւ Ալեքսանդրիա) միացյալ կայքը, որի ցուցադրմանն ու բաժիններին անդրադարձել է ՀԲԸՄ-ի Կահիրեի մասնաճյուղի ատենապետ դոկտ. Վիգեն Ճիզմեճյանը «ՀՄԸՄ Նուպար մարզասրահում» կազմակերպված հավաքույթի ընթացքում:

Այս մասին է հաղորդում Կահիրեում լույս տեսնող ՀԲԸՄ-ի «Տեղեկատու» պարբերաթերթի այս տարվա թիվ 44-ը: Կայքի «Բարեգործականի» բաժինը ընդգրկում է ընդհանուր ակնարկ ՀԲԸՄ-ի պատմության, լուրեր կրթական, մշակութային եւ մարզական կազմակերպությունների մասին, «Տեղեկատու» պարբերաթերթի նոր շրջանի բոլոր համարները, «Արեւ» թերթի արաբերեն լեզվով հավելվածների բոլոր համարները եւ 100-ամյակի տոնակատարությունները Եգիպտոսում, իսկ «ՀԲԸՄ Նուպար» բաժինը՝ ընդհանուր ակնարկ մարմնամարզական միության անցյալ եւ ներկա գործունեության մասին, լուրեր անդամների մասին եւ լուսանկարներ:

Կայքի ստեղծումը, ըստ «Տեղեկատուի» հաղորդագրության, արդեն իսկ դրական արձագանքների է արժանացել աշխարհասփյուռ նախկին եգիպտահայերի կողմից, որոնք դրա միջոցով առիթ են ունեցել հետեւելու ներկա իրադարձություններին եւ մանավանդ վերհիշելու իրենց անցյալի գործունեությունը:

Հ. Օ.

Ուղղում

Մեր թերթի նոյեմբերի 17-ի համարում Օդեսայում ծնված հանրահայտ սոպրանո Մարիա Գուլեղինայի անունը տեխնիկական վրիպակի պատճառով սխալ է տպագրվել: Հայցում ենք մեր ընթերցողների ներողամտությունը:

Վերջին ակորդը

Այսօր «Հանրապետական» մարզադաշտում կհնչի ֆուտբոլի Եվրոպայի 2008-ի առաջնության ընտրական մրցաշարի վերջին ակորդը: Ժամը 19-ին կտրվի Հայաստան-Ղազախստան մրցախաղի մեկնարկը:

Ընտրական մրցախաղի ավարտական հանդիպումը ՀՀ հավաքականի համար փաստորեն կլինի 6-րդ տեղի համար հանդիպում: Հաղթանակի դեպքում մեր ֆուտբոլիստներն անկախ Սերբիա-Ղազախստան հանդիպման արդյունքից, ընտրական «A» խմբում կզբաղեցնեն 6-րդ տեղը: Իսկ եթե ՈւԵՖԱ-ն չեղյալ չհամարեր Ադրբեջանի հավաքականի հետ կայանալիք հանդիպումները, ապա մեր ընտրանին հնարավորություն կունենար շրջանցելու բելգիացիներին եւ գրավելու պատվավոր 5-րդ տեղը:

Ղազախստանի հավաքականը Երեւան է ժամանել նոյեմբերի 19-ին՝ Սերբիայից: Նոյեմբերի 17-ին ղազախները հյուրընկալվելիս պետք է մրցեին սերբերի հետ, սակայն անսպասելի տեղացած ձյան պատճառով հնարավոր չեղավ հանդիպման անցկացումը: ՈւԵՖԱ-ի որոշմամբ խաղը մեկ օրով հետաձգվեց, սակայն կրկին խաղադաշտը պատրաստ չէր մրցախաղի համար: Ուստի որոշվեց այդ հանդիպումն անցկացնել նոյեմբերի 24-ին: Այնպես որ Երեւանյան մրցախաղից հետո ղազախներին հարկ կլինի կրկին ուղեւորվել Սերբիա: Սակայն հնարավոր է, որ դրա կարիքը չզգացվի: ՈւԵՖԱ-ից տեղեկացրել են, որ եթե սերբերը մինչ այդ զրկվեն ուղեգրի համար պայքարելու հնարավորությունից, ապա հնարավոր է ղազախների հետ հանդիպումն ընդհանրապես չանցկացվի:

Ազգային հավաքականների մակարդակով այսօրվա հանդիպումը երկու երկրների միջեւ 3-րդ մրցախաղն է: Առաջինը կայացել է 2004-ի փետրվարի 19-ին, Կիպրոսում տեղի ունեցած միջազգային մրցաշարի շրջանակներում: Խաղն ավարտվել էր ոչ-ոքի (3-3): 52-րդ րոպեին հաշիվը բացել էր Գալուստ Պետրոսյանը, այնուհետեւ Ժումասկալիեւը մեկ րոպե անց վերականգնել էր հավասարակշռությունը: Հետագայում թիմերը 2-ական գնդակ էին փոխանակել: Մեր հավաքականից գոլերի հեղինակներ էին դարձել Արտավազդ եւ Արման Քարամյանները: Մրցակարգի համաձայն, ոչ-ոքիի դեպքում նշանակվում էր 11 մ հարվածաշար: Այն 3-2 հաշվով շահեցին ղազախները:

Մրցակիցների 2-րդ հանդիպումը կայացավ արդեն Եվրո-2008-ի ընտրական մրցաշարի շրջանակներում: Ալմա-Աթիում կայացած խաղում մեր ֆուտբոլիստները հաղթեցին 2-1 հաշվով: Հաշիվն անկյունայինի խաղարկումից հետո բացեց մեր հավաքականի պաշտպան Ռոբերտ Արզումանյանն, ապա Սարգիս Հովսեփյանն անվրեպ իրացրեց 11 մ հարվածը: Եվ միայն խաղավերջում դաշտի տերերը 11 մ հարվածով կրճատեցին հաշվի տարբերությունը: Ղազախների հետ հանդիպումը փաստորեն բեկումնային եղավ Հայաստանի հավաքականի համար, որն ընտրական մրցաշարում վերջապես բացեց գոլերի հաշիվն ու առաջին հաղթանակը տոնեց: Այդ խաղով սկսվեց մեր ֆուտբոլիստների հաղթարշավը: Չորս օր անց Երեւանում հայ ֆուտբոլիստները 1-0 հաշվով հաղթեցին խմբի առաջատար Լեհաստանի ընտրանուն, այնուհետեւ ոչ-ոքի ավարտեցին հանդիպումները Պորտուգալիայի (1-1) եւ Սերբիայի (0-0) հավաքականների հետ: Հարկ է նշել, որ մեր հավաքականն ընթացիկ մրցաշրջանում Երեւանում առայժմ անպարտելի է (մեկ հաղթանակ, 2 ոչ-ոքի): Հուսանք, որ այսօր էլ մարզասերները բարձր տրամադրությամբ կհեռանան մարզադաշտից, իսկ մեր հավաքականը հաղթանակով կնքի վերջին ակորդը:

ՖՈՏՈԼՈՒՐ

Պատանի շախմատիստները սկսեցին մրցավեճը

Անթալիայում մեկնարկել է շախմատի պատանիների եւ աղջիկների աշխարհի հերթական առաջնությունը, որն անցկացվում է տարիքային վեց խմբով: Հայաստանը ներկայացված չէ միայն մինչեւ 8 տարեկան շախմատիստների մրցաշարում: Ընդհանուր առմամբ Հայաստանից առաջնության պարգեւներն են վիճարկում 13 տղա եւ 5 աղջիկ: Նրանց մեծամասնությունը հաջող է մեկնարկել:

Մինչեւ 10 տարեկանների մրցաշարում 2 անընդմեջ հաղթանակով է մեկնարկել Տիգրան Հովհաննիսյանը, որը պարտության է մատնել էստոնացի Օսմար Լաղվային եւ բելգիացի Նաթան Գուլենտոպսին: Մեկական միավոր են վաստակել Հրանտ Մեժլումյանն ու Մանուել Պետրոսյանը: Նրանք առաջին տուրում պարտվել էին, իսկ հաջորդ տուրում հաղթեցին: Երկու տուրից հետո 25 շախմատիստներ 2-ական միավորով գլխավորում են աղյուսակը:

Մինչեւ 12 տարեկան պատանիների մրցաշարին Հայաստանից մասնակցում է երկու շախմատիստ: Նրանք եւս հաջող են մեկնարկել: Նորայր Թորոսյանը 2 միավոր ունի՝ հաղթելով ավստրիացի Թոմաս Կնապիչին եւ բելգիացի Յասոն Վանդերբերգին: Իսկ Հովհաննես Գաբուզյանը վաստակել է 1,5 միավոր:

Մինչեւ 14 տարեկանների մրցաշարում մեր պատանիներից ամենատիտղոսակիրը՝ ՖԻԴԵ-ի վարպետ Սամվել Տեր-Սահակյանն առաջատարների խմբում է: Առաջին տուրում նա պարտության մատնեց ադրբեջանցի Սիրուս Հասանլիին, իսկ հաջորդ պարտիան շահեց սինգապուրցի գրոսմայստեր Դանիել Չանից: Վահե Բաղդասարյանն ու Ռոբերտ Աղասարյանն առաջին տուրում հաղթելուց հետո երկրորդում պարտվեցին:

Գերազանց են մեկնարկել մինչեւ 16 տարեկանների մրցաշարին մասնակցող Ռոբերտ Հովհաննիսյանն ու Դավիթ Գեւորգյանը, որոնք երկուական հաղթանակ են տոնել: Նույնպիսի արդյունքի է հասել նաեւ Ավետիք Գրիգորյանը (մինչեւ 18 տարեկաններ): Հովիկ Հայրապետյանը վաստակել է 1,5 միավոր, իսկ Հրանտ Մելքումյանն ունի 1 միավոր:

Աղջիկների մրցաշարում մեր ամենակրտսեր մասնակից Մարիամ Մանուկյանը մեկնարկում հաղթեց ալժիրցի Աֆզոյինին, իսկ հաջորդ տուրում պարտվեց սինգապուրցի ՖԻԴԵ-ի վարպետ Մոնիշային: Մինչեւ 12 տարեկանների մրցաշարում Սվետլանա Միրզաբեկյանը ունի 1,5 միավոր: Նույնպիսի արդյունք է ցույց տվել նաեւ Լուսինե Թորոսյանը (մինչեւ 14 տարեկաններ): Մինչեւ 16 տարեկանների մրցաշարում Արուսյակ Կարխանյանն անհաջող է մեկնարկել՝ կրելով երկու պարտություն: Նունե Դարբինյանը (մինչեւ 18 տարեկաններ) առաջին տուրում հաղթելուց հետո երկրորդում պարտվեց:

Թայսոնը եռակի բանտարկյալ

Գերծանրքաշային պրոֆեսիոնալ նախկին բռնցքամարտիկ Մայք Թայսոնը կրկին հայտնվեց բանտում: Ճիշտ է, այս անգամ նա միայն մեկ օր կանցկացնի բանտում: Թմրանյութերի պահպանման եւ անսթափ վիճակում մեքենա վարելու համար Մայք Թայսոնը դատարանի կողմից դատապարտվեց պայմանական 3 տարվա ազատազրկման եւ 360 ժամ հասարակական աշխատանք կատարելու: Դատախազը պահանջում էր մեկ տարվա իրական ազատազրկում՝ հաշվի առնելով Մայք Թայսոնի նախորդ հանցանքները: Սակայն նախկին բռնցքամարտիկի դատապաշտպանները կարողացան դատարանին համոզել, որ Թայսոնն ուղղվել է եւ զղջում է իր արարքների համար:

Հիշեցնենք, որ Թայսոնը ձերբակալվել էր 2006-ի դեկտեմբերի 29-ին: Նա գիշերային ակումբից իր մեքենայով Սկոտսդեյլ ուղեւորվելիս քիչ էր մնացել բախվեր ոստիկանական մեքենային: Խուզարկության ժամանակ նրա մեքենայում 2,16 գրամ կոկային էր հայտնաբերվել: Հետագայում էլ պարզվել էր, որ Թայսոնն իրոք մարիխուանա է օգտագործել:

Հունվարին կայացած դատավարության ընթացքում Թայսոնը հայտարարել էր, որ մեղավոր չէ: Այդ հայտարարությամբ նա իրեն ծանր դրության մեջ էր դրել: Ըստ օրենքի, նրան սպառնում էր 27 ամսից մինչեւ 7,5 տարվա բանտարկություն: Իսկ ահա անկեղծ խոստովանության դեպքում պատժաչափը զգալիորեն կթեթեւանար:

Ինչպես սպասվում էր, Մայք Թայսոնն ի վերջո դատարանում ընդունել է իր մեղքը: Այդ դեպքում նրան առավելագույնը կարող էին դատապարտել 6 ամսվա ազատազրկման անսթափ վիճակում մեքենա վարելու եւ 45 ամսվա բանտարկության՝ թմրանյութերի պահպանման համար:

Դատարանը հաշվի առավ նաեւ այն հանգամանքը, որ Թայսոնը փետրվարից սկսել է բուժման կուրս անցնել Հոլիվուդում գտնվող կլինիկայում: Պատժամիջոցը մեղմելու խնդրանքով դատարանին էին դիմել նաեւ Թայսոնի նախկին երկու կանայք:

Ինչպես հայտնի է, առաջին անգամ Թայսոնը բանտում հայտնվել էր 1992-ին՝ Ամերիկայի գեղեցկուհուն բռնաբարելու համար: Նա Ինդիանայի բանտում 3 տարի անցկացրեց սահմանված 6-ի փոխարեն եւ օրինակելի վարքի համար ժամկետից շուտ ազատվեց: 1999-ին նա երեք ամիս անցկացրեց Մերիլենդի բանտում՝ վթարի ժամանակ երկու հոգու վրա հարձակվելու համար:

Մեր գեղասահորդները վեցերորդն են

Փարիզում ավարտվեց գեղասահքի աշխարհի գավաթի խաղարկության հերթական փուլը: Հայաստանը ներկայացված էր Անաստասիա Գրեբյոնկինա-Վազգեն Ազրոյան պարային զույգը:

Մրցումների առաջին օրը, ավստրիական վալսի կատարումից հետո, մեր գեղասահորդները 27,94 միավորով 10 մասնակիցների մեջ զբաղեցնում էին 6-րդ հորիզոնականը: Նրանք ավելի հաջող հանդես եկան օրիգինալ պարի կատարման ժամանակ՝ 49,86 միավորով ցույց տալով 4-րդ արդյունքը: Իսկ պարտադիր ծրագրի կատարումից հետո ընդհանուր արդյունքով Անաստասիա Գրեբյոնկինան ու Վազգեն Ազրոյանը 156,18 միավորով գրավեցին 6-րդ տեղը:

Իսկ Փարիզում հաղթող ճանաչվեց Իզաբելա Դելոբել-Օլիվիե Շոենֆելդեր ֆրանսիական զույգը: 2-րդ տեղը զբաղեցրին ռուսաստանցի գեղասահորդներ Յանա Խոխլովան ու Սերգեյ Նովիցկին: Մրցանակային եռյակը եզրափակեց Մերիլ Դեյվիս-Չարլ Վհտե զույգը:

Մեր գեղասահորդները նոյեմբերի 22-25-ը կմասնակցեն Մոսկվայում կայանալիք աշխարհի գավաթի հերթական փուլին:

Ադվոկատը խաբեց ավստրալացիներին

Ավստրալիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիան մտադիր է դիմել ՖԻՖԱ-ին «Զենիթի» նկատմամբ պատժամիջոցներ կիրառելու պահանջով: Խնդիրն այն է, որ ակումբի ղեկավարությունը ՌԴ առաջնության ավարտից հետո երկարաձգել է հոլանդացի մարզիչ Դիկ Ադվոկատի պայմանագրի ժամկետը, մինչդեռ վերջինս դեռեւս օգոստոսին նախնական պայմանագիր էր ստորագրել Ավստրալիայի հավաքականը գլխավորելու առնչությամբ: Ըստ այդ պայմանագրի, «Զենիթում» աշխատելու ժամկետն ավարտվելուց հետո Ադվոկատը նոյեմբերի 11-ին պետք է գլխավորեր Ավստրալիայի հավաքականը: Նախնական պայմանավորվածության համաձայն, շաբաթ օրը Լոնդոնում հավաքականի մարզումից առաջ Ադվոկատին պետք է պաշտոնապես ներկայացնեին ավստրալացի ֆուտբոլիստներին: Սակայն նա այդպես էլ Լոնդոն չժամանեց: Ճիշտ է, առանց նրա էլ Ավստրալիայի հավաքականն ընկերական խաղում 1-0 հաշվով հաղթեց նիգերիացիներին:

Ըստ նախնական պայմանագրի, Ադվոկատն Ավստրալիայում տարեկան 2 մլն դոլար պիտի ստանար: Սակայն երբ նրա գլխավորությամբ Սանկտ Պետերբուրգի «Զենիթն» առաջին անգամ նվաճեց Ռուսաստանի չեմպիոնի տիտղոսը, ակումբի ղեկավարությունն անմիջապես միջոցներ ձեռնարկեց մարզչին թիմում պահելու համար՝ առաջարկելով տարեկան 4 մլն դոլար աշխատավարձ: Բնականաբար, Ադվոկատը նախընտրեց շարունակել աշխատանքը «Զենիթում»՝ փաստի առջեւ կանգնեցնելով Ավստրալիայի հավաքականին, որն աշխարհի 2010-ի առաջնության ընտրական մրցաշարի մեկնարկից 80 օր առաջ մնացել է առանց գլխավոր մարզչի:

ՖԻՖԱ-ի վեճերի լուծման կոմիտեի անդամ, ավստրալացի իրավաբան Ջոն Դիդուլիցան հայտարարել է, որ Ավստրալիայի ֆեդերացիան իրավասու է բողոք ներկայացնել «Զենիթի» գործողությունների առնչությամբ: Դա կլինի առաջին դեպքը, երբ որեւէ երկրի ֆեդերացիա բողոք է ներկայացնում մեկ այլ երկրի ակումբի դեմ: Բացառված չէ, որ ՖԻՖԱ-ն խստորեն պատժի «Զենիթին» եւ թիմը զրկվի ՌԴ պրեմիեր լիգայում հանդես գալուց: Իսկ Ավստրալիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիան ստիպված է շտապ կերպով նոր մարզիչ փնտրել: Գլխավոր թեկնածուներն են գերմանացի Յուրգեն Կլինսմանն ու հոլանդացի Յոհան Նեեսկենսը:

Հետաքրքրական է, որ Դիկ Ադվոկատը մարզչական իր կարիերայում երեք երկրների ակումբների է չեմպիոնական բարձունքի հասցրել: Մինչեւ Ռուսաստանում հաջողության հասնելը, նա չեմպիոն թիմ էր պատրաստել Հոլանդիայում եւ Շոտլանդիայում: Այս առումով յուրօրինակ ռեկորդակիր է Տոմիսլավ Իվիչը, որի գլխավորությամբ չեմպիոն են հռչակվել 5 երկրների թիմեր: Չորս երկրներում հաջողության են հասել Խապելն ու Տրապատոնին:

Հուշամրցաշարն ավարտվեց, մեկնարկում է աշխարհի առաջնությունը

Մոսկվայում ավարտվեց Միխայիլ Տալի շախմատի հուշամրցաշարը, որի հաղթողի կոչումն էին վիճարկում 10 շախմատիստներ: Ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք, մրցաշարի ավարտից մեկ տուր առաջ մրցակիցների համար անհասանելի էր դարձել Վլադիմիր Կրամնիկը:

Ավարտական տուրում մրցակիցները խաղաղասիրաբար էին տրամադրված: Բոլոր պարտիաներն էլ խաղաղ ելք ունեցան: Միավորը բաժանեցին Իվանչուկն ու Կրամնիկը, Գելֆանդն ու Լեկոն, Կարլսենն ու Կամսկին, Մամեդյարովն ու Ալեքսեեւը, Յակովենկոն ու Շիրովը:

Այսպիսով, մրցաշարի վերջնական արդյունքներն են. Կրամնիկ՝ 6,5 միավոր, Շիրով՝ 5, Գելֆանդ, Կարլսեն, Լեկո, Յակովենկո՝ 4,5-ական, Իվանչուկ, Կամսկի, Մամեդյարով՝ 4-ական, Ալեքսեեւ՝ 3,5:

Այժմ Մոսկվայում կանցկացվի կայծակնային շախմատի աշխարհի առաջնություն, որին կմասնակցեն Տալի հուշամրցաշարի մասնակիցները, աշխարհի չեմպիոն Վիշվանաթան Անանդը եւ ընտրական մրցաշարում լավագույն արդյունքի հասած շախմատիստները: Ընտրական մրցաշարի առաջին օրվա արդյունքներով առջեւից է ընթանում Կասիմջանովը՝ 7 միավոր: Պոնոմարյովն ու Ռուբլյովսկին 8 հնարավորից ունեն 6,5-ական միավոր: Մասնակիցների թվում է նաեւ Սերգեյ Մովսիսյանը, որի հաշվին գրանցված է 5,5 միավոր:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Համլետ Ամբակումի Գեւորգյանը՝ 80 տարեկան

Լրացավ ՀՀ ԳԱԱ իսկական անդամ, փիլիսոփայական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Համլետ Ամբակումի Գեւորգյանի 80 տարին:

Հայ փիլիսոփայական հանրությունը եւ հանրապետության մտավորականությունն այս օրերին մեծարում են գիտության անխոնջ մշակներից մեկին՝ ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս, իմաստասեր Համլետ Ամբակումի Գեւորգյանին՝ իր 80-ամյակի կապակցությամբ:

Համլետ Գեւորգյանը հիրավի գիտության նվիրյալ է: Անցած դարի վաթսունական թվականներից որպես հետազոտական խմբի ղեկավար նա ուղղորդում էր ակադեմիայի փիլիսոփայության եւ իրավունքի սեկտորում իմացաբանության եւ մեթոդաբանության ասպարեզում տարվող ուսումնասիրությունները: Այդ տարիներին առանձնապես նրա ջանքով ՀՍՍՀ ԳԱ փիլիսոփայության եւ իրավունքի սեկտորում ոտքգրվեցին հետազոտության սկզբունքներ ու մոտեցումներ, որոնք զերծ պահեցին այդ ուղղություններով ակադեմիական համակարգում տարվող ուսումնասիրությունները գաղափարախոսական ու կուսակցական ազդեցություններից, կեղծ գիտականության խորհրդային վարակներից: Այդ մոտեցումները հետագայում բնութագրեցին նաեւ այն դասընթացների ընդհանուր ուղղվածությունը, որոնք ընթերցվում էին ակադեմիայի փիլիսոփայության ամբիոնում համակարգի ասպիրանտների համար:

Հենց այդ տարիներին Հ. Ա. Գեւորգյանի «Իմացության մեջ աբստրակցիայի դերի մասին» (1957), «Հիպոթեզը եւ նրա դերը գիտության մեջ» (1959), «Հավանական եւ հավաստի գիտելիք» (1965) աշխատություններում մշակվեցին գիտության փիլիսոփայության հրատապ հարցեր, շրջանառության մեջ դրվեցին դրանց հիմնաւորման լուծումներ: Տրամաբանական-մեթոդաբանական հետազոտությունների Հ. Ա. Գեւորգյանի առաջադրած այն ծրագիրը, որը վաթսունյոթանասունականներին դրվել էր Փիլիսոփայության եւ իրավունքի ինստիտուտի իր կողմից գլխավորվող տրոբլեմային խմբի աշխատանքի հիմքում, արտակարգ արգասաբեր եղավ թե՛ գիտության փիլիսոփայության ու մեթոդաբանության մեջ նոր արդյունքներ ձեռք բերելու, թե՛ նոր կադրեր պատրաստելու եւ թե՛ խորհրդային տարածքում հայ իմացաբանների ու մեթոդաբանների երեւանյան դպրոցի ճանաչման համար: Ծրագիրը հակադրվում էր գիտական գիտելիքների տրամաբանական վերլուծության հնարավորությունների բացարձակացման՝ այդ տարիներին լայն տարածում ստացած մտայնությանը եւ իրենց իրավունքներում վերականգնում գիտելիքի իմացաբանական վերլուծության մեթոդները՝ հետազոտական դաշտ բերելով գիտական գիտելիքների եւ հատկապես գիտական տեսության չձեւայնացվող տեսանկյուններն ու շերտերը: Այդ տեսակետը զարգացնող «Գիտական գիտելիքի տրամաբանական վերլուծության փիլիսոփայական հարցերը» կոլեկտիվ

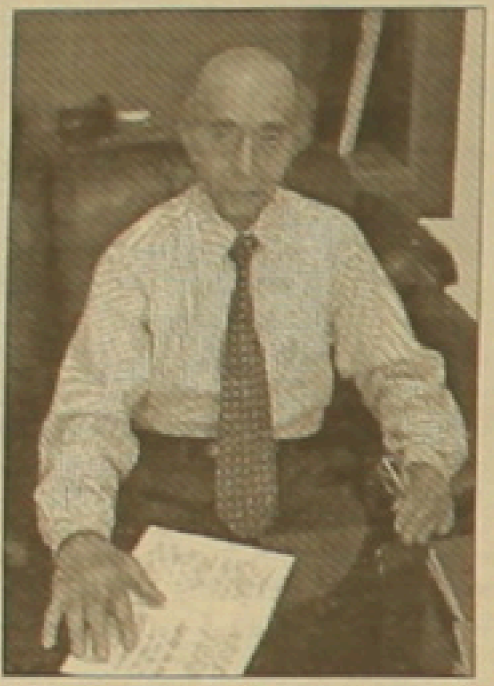

աշխատությունների երկու պրակները (1969, 1971), հիմք հանդիսացան 1972-ին Երեւանում համամիութենական փիլիսոփայական սիմպոզիումներ կազմակերպելու համար, որի աշխատանքին մասնակցեցին այդ բնագավառի՝ երկրում հայտնի բոլոր առաջատար մասնագետները (սիմպոզիումի աշխատանքները 1974-ին ամփոփվեցին նշված շարքի երրորդ պրակում): Նույն հետազոտական ծրագրի հունով ընթացավ 1977-ին Երեւանում կայացած «Փիլիսոփայությունը եւ գիտության մեթոդաբանական հարցերը» թեմայով կայացած անդրկովկասյան խորհրդաժողովը:

80-ական թվականներին գիտության փիլիսոփայության ու մեթոդաբանության երեւանյան դպրոցի հիմնարար գաղափարների ծավալման ու զարգացման հունում Հ. Ա. Գեւորգյանը ձեռնարկեց գիտելիքի զարգացման վրա պատմամշակութային գործոնների ազդեցության փիլիսոփայական իմաստավորման գործը: Գիտության՝ որպես մշակութային երեւույթի, նման դիտարկումը հնարավորություն տվեց նորովի իմաստավորել եվրոպական ինստելեկտուալ միջավայրից եկող գիտական ռացիոնալիզմի շրջանակները, մշակույթի միասնության հիմնարար գաղափարի համատեքստում բացահայտել գիտության հումանիստական ներուժը: Տեսական փիլիսոփայության խնդրակարգում մշակված այդ մոտեցումները Համլետ Գեւորգյանը 90-ական թվականներին բեկեց դեպի հայ մշակույթի փիլիսոփայական վերլուծության ու գնահատման հիմնահարցերը: Այդ տարիներին գրված «Ազգային մշակույթը պատմության փիլիսոփայության տեսանկյունից», «Հայ ժողովրդի պատմությունը եւ մշակույթը Առնոլդ Թոյնբիի պատմության փիլիսոփայության լույսի տակ», «Մշակույթների հանդիպումը. պրոբլեմներ եւ լուծումներ» եւ մի շարք այլ աշխատություններում մշակույթի փիլիսոփայության հանգուցային հարցերը եւ դրանց նորովի մեկնաբանությունները անհատականացվեցին հայոց մշակույթի եւ պատմության նկատմամբ: Մշակույթի դինամիկ ամբողջականություն, մշակույթի զարգացման եւ արժեւորման չափանիշներ, մշակութային ժառանգորդում, մշակութային ունիվերսալիաներ՝ ահա մի քանիսը մշակույթի տեսության ու փիլիսոփայության հիմնարար այն կատեգորիաներից, որոնք վերաիմաստավորվեցին մեր ազգային մշակույթի բացառիկ հարուստ նյութի վրա:

Վերջին շուրջ վաթսուն տարիների ընթացքում հայ փիլիսոփայության անդաստանում չի առաջադրվել որեւէ հիմնարար ծրագիր կամ գաղափար, որի մեջ իր մասը չունենա մեր հոբելյարը: Հայկական սովետական հանրագիտարանի շուրջ հարյուր հիմնարար հոդված հեղինակել է ինքը, միջին սերնդի մեր իմացաբանների ու մեթոդաբանների մեծ մասը աշակերտել են նրան:

80 տարի... Իմաստասերի համար դա հիրավի հասունության, վաստակի վայելման ու ամփոփումների տարիք պետք է լիներ: Բայց դա չի վերաբերում Համլետ Գեւորգյանին: Անցնող հարյուրամյակում՝ մտահոգ նոր սերնդի հումանիտար կրթության ու դաստիարակության խնդիրներով, նա միջնակարգ դպրոցի համար հեղինակեց «Հասարակագիտություն» առարկայի ծրագիր, պատմության փիլիսոփայության տեսանկյունից անդրադարձավ Հայաստանում քրիստոնեության ընդունմանը, եկեղեցու՝ որպես հասարակական հաստատության՝ ազգային կյանքում ունեցած դերին, հրատարակեց «Փիլիսոփայություն, պատմություն, մշակույթ» հիմնարար աշխատությունը, գլխավորեց փիլիսոփայության, սոցիոլոգիայի ու քաղաքագիտության գծով ԲՈՀ-ի գիտական աստիճաններ շնորհող մասնագիտական խորհուրդը, եւ այլն, եւ այլն:

Երբ հայ փիլիսոփայության ապագա ուսումնասիրողները անդրադառնան հայոց փիլիսոփայության մեր ժամանակների պատմությանը, անկասկած անդրադառնալու են Համլետ Գեւորգյանի կողմից հայ իմաստասիրության մեջ կատարած ներդրմանը: Իր ժամանակակիցների համար, սակայն, նրա կերպարը չի հանգում միայն գիտական այն արդյունքներին, որոնց նա հասել է: Նրա հետ ամենօրյա աշխատանքային կապերի ու մարդկային հարաբերությունների մեջ գտնվող նրա աշակերտների ու գործընկերների համար նրա անունը գուցեեւ ամենից առաջ կապվում է այն միջավայրի հետ, որտեղ գիտական պահանջկոտությունը համատեղվում է հոգատարության, մտքի ազատությունը՝ քաղաքացիական պատասխանատվության եւ հանդուրժողականությունը՝ գիտական սկզբունքայնության հետ: Այդ միջավայրը ՀՀ ԳԱԱ փիլիսոփայության, սոցիոլոգիայի եւ իրավունքի ինստիտուտում արդեն կես դար ձեւավորում է այսօրվա հոբելյարը՝ ակադեմիկոս, իմաստասեր Համլետ Գեւորգյանը:

ԳԵՎՈՐԳ ՊՈՂՈՍՅԱՆ,
ՀՀ ԳԱԱ Փիլիսոփայության, սոցիոլոգիայի եւ իրավունքի ինստիտուտի տնօրեն, թղթակից-անդամ, սոցիոլոգիայի դոկտոր, պրոֆեսոր
ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՄԱՆԱՍՅԱՆ,
Թղթակից-անդամ, փիլիսոփայության դոկտոր, պրոֆեսոր

«Էկոնոմիկա եւ Իրավունք» կենտրոն

«ՆՈՐ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՕՐԵՆՍԴՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ ԵՎ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՍԽԱԼՆԵՐԸ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՕՐԵՆՍԴՐՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏՈՒՄ»

Ամենամսյա սեմինարներ

«Էկոնոմիկա եւ Իրավունք» կենտրոն՝ Մ. Բաղրամյան 24դ, 54-24-81, 54-74-81

Թուրքիայի կառավարությունը Կարսի Սուրբ Առաքելոց եկեղեցին...

1-ին էջից

Առաջին անգամ Կարս ոտք դնող հային Առաքելոցը ծգում է հարազատ ծնողի պես, գիրկն առնում, հուզում եւ իր անմեկնելի պարզությամբ ու վեհությամբ դառնում է Չարենցի խոսքերով ասած՝ «ուղեղի մորմոք, սրտի հիվանդություն»:

Չարենցի հայրենի քաղաքում այսօր ապրում են քրդեր, եզդիներ, ադրբեջանցիներ եւ քիչ թվով թրքեր: Կարս քաղաքի ներկայիս կյանքին կանդրադառնանք առանձին, հիմա լսենք Առաքելոցի շինարարական աշխատանքների մասին Կարսի քաղաքապետ **Նայիֆ Ալիբեյօղլուի** խոսքը: Նրան հանդիպեցի Կարսում տեղի ունեցած եվրոպական ֆիլմերի կինոփառատոնի ընթացքում (նոյեմբերի 9-16-ը), որին մասնակցում էի «Ոսկե ծիրան» կինոփառատոնի աջակցությամբ: Նրա հետ զրուցեցի թուրքական «Միլիեթ» թերթի լրագրող **Ալին Թաշճյանի** թարգմանությամբ, որը եկել էր փառատոնը լուսաբանելու:

-Ջանքերով վերանորոգվել է ու հիմա եկեղեցու հետ դառնալու է մշակութային մեկ կենտրոն:

- Իսկ հայաստանցի մասնագետներից որեւէ մեկի հետ խորհրդակցե՞լ եք, Հայաստանում տեղյա՞կ են շինարարության մասին:

- Ոչ, Առաքելոցի վերանորոգման աշխատանքներին ոչ ոք չի հրավիրվել, չի տեղեկացվել:

Ես շատ մտահղացումներ ունեմ, բայց չեմ կարողանում իրագործել Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ դիվանագիտական հարաբերությունների բացակայության պատճառով: Ցանկանում էի Կարսում կառուցել հայ եւ թուրք ժողովուրդների բարեկամության հուշարձան, բայց գործը տեղից չշարժվեց: Զգում եմ, որ հնարավորինս շուտ հաստատվեն դիվանագիտական հարաբերություններ, որպեսզի ավելի շատ փառատոններ անցկացնեմ, ավելի շատ հայաստանցիներ այցելեն Կարս:

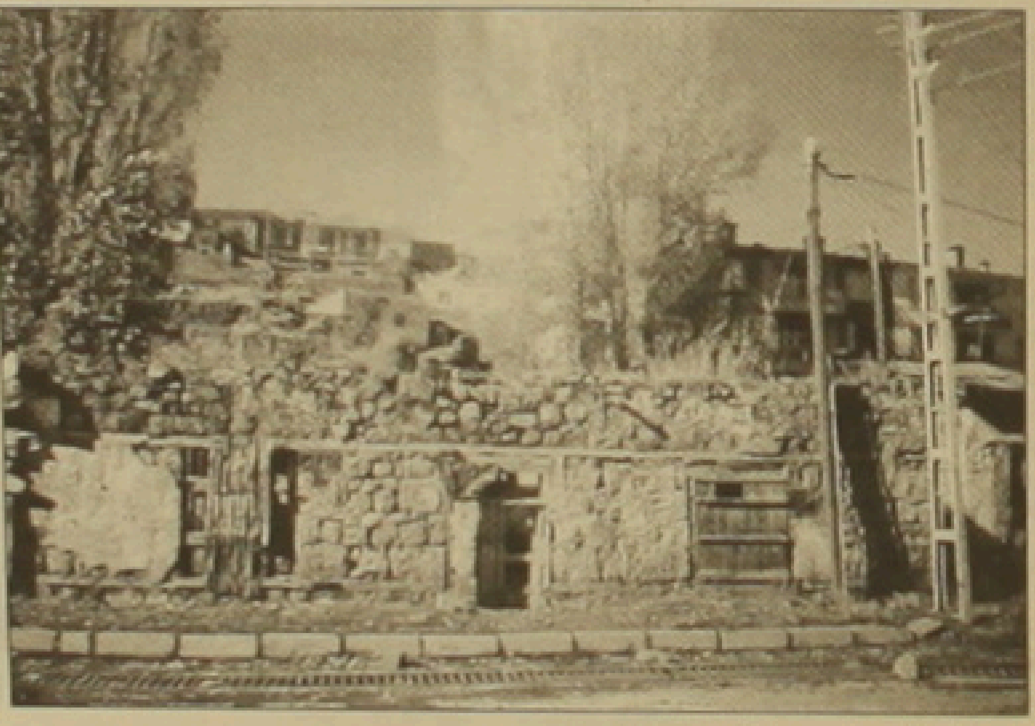

Այս տանն ապրել է Չարենցը

- Ի՞նչ աշխատանքներ են կատարվում եկեղեցու ներսում, ի՞նչ փոփոխությունների է ենթարկվում:

- Աշխատանքներն իրականացնում է Անկարայի մշակութային ժառանգության պահպանության կենտրոնը, որը մասնաճյուղ ունի նաեւ Կարսում: Մեր գործը միայն աշխատանքներին հետեւելն է՝ Էրզրումից սպիտակ քարեր ենք բերում շինարարության համար, ամեն ինչ անում ենք, որ գործը տեղը տեղին կատարվի: Եկեղեցին շատ հին էր, համարյա փլվում էր, ես խնդրեցի, որ անպայման նորոգվի: Թուրքական կառավարությունն ուշադրություն է դարձնում հայկական հուշարձանների պահպանությանը: Աղթամարից հետո մյուս եկեղեցիներն են նորոգվելու: Առաքելոցում աշխատանքները կավարտվեն եկող տարի, եկեղեցին կդառնա թանգարան, այլ ոչ թե մզկիթ:

- Առաքելոցի հետեւում կառուցված շինությունը նույնպես հայկական է: Հիմա ի՞նչ է այնտեղ՝ բնակելի տո՞ւն, թե՞ գրասենյակ:

-Այո, այդ տունը պատկանել է եկեղեցու հոգեւոր ծառայողին: Իմ

- Հայ մեծանուն բանաստեղծ Եղիշե Չարենցը ծնվել է Կարսում, 1897 թվականին: Նրա տունը գտել են այստեղ եկած հայաստանցիները: Տունը գրեթե փլված է, իսկ ցանկապատին գրված է՝ «վաճառվում է», հեռախոսի համար է թողնված: Ունե՞ք արդյոք նպաստ հայկական որեւէ կազմակերպության հետ համագործակցելով Չարենցի տունը թանգարան դարձնելու:

- Ես այսօր չգիտեի, որ հայ մեծ բանաստեղծ է ծնվել Կարսում: Եթե իմանայի, որեւէ բան կձեռնարկեի: Անպայման նրա մասին տեղեկություններ կիմանամ ու կփորձեմ հնարավորության դեպքում որեւէ բան անել:

- ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի հովանավորությամբ հացորդ տարվանից սկսվում են Անիի Մայր տաճարի վերականգնման աշխատանքները: Դուք գիտե՞ք այդ մասին:

- Այո, հիմա այնտեղ պեղումներ են կատարվում, ուսումնասիրություններ արվում: Այնպես որ, շատ աշխատանք կա անելու: Միայն պետք է, որ մեր երկու երկրները համագործակցեն պետական մակարդակով:

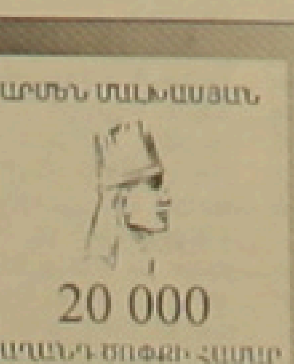

Լույս է տեսել Արմեն Մալխասյանի *«20 000 տաղանդ ծոփքի համար»* պատմավեպը, որտեղ ներկայացված են Ք. Ա. առաջին դարում Հայաստանում տեղի ունեցող իրադարձությունները:

Գրքում նկարագրված է Մեծ Հայքի թագավոր Արտավազդ Երկրորդի ժամանակաշրջանը:

ԿՈՐԵԼ Է

«Քանաքեռավանի արվեստի դպրոց» ՀՈԱԿ-ի ՀՀ զինանշանով կլոր կնիքը: Համարել անվավեր:

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա Ն 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Յակոբ Աւետիքեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 20.11.2007, գինը՝ 100 դրամ, տպագրում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում՝ Արշակունյաց 2: